

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

သာယာကုန်းကျေးရွာ

ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု

ပြင်စလူမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ
မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
 ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄
 ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
 ၂.၂ သာယာကုန်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၇
 ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈
 ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၀

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၄
 ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၅
 ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈
 ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၃
 ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ
 ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၆
 ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၃၀
 ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့်
 အသိပညာပေးမှုများ----- ၃၂
 ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၃၄
 ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၆
 ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၇

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၇

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၉

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၄၀

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၄၁

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၄၄

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၆

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၇

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤသာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာ သတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ သာယာကုန်းကျေးရွာ၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

သာယာကုန်းကျေးရွာသည် လပွတ္တာမြို့နယ်၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း တည်ရှိသောကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါသည်။ လယ်လုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်း၊ ကျားအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ချမ်းသာကုန်းကျေးရွာ၊ မြောက်ဘက်တွင် ရှော်နီကျေးရွာ တည်ရှိပါသည်။ ချမ်းသာကုန်းကျေးရွာသို့ ကုန်းလမ်းဖြင့် သွားလာနိုင်ပါသည်။ ရှော်နီကျေးရွာသို့ ရေလမ်းခရီးဖြင့် သွားလာရပါသည်။ ရွာ၏ အနောက်တောင်ဘက်တွင် သစ်ပုတ်ကျေးရွာတည်ရှိပါသည်။ သစ်ပုတ်ကျေးရွာသို့ ရေလမ်းခရီးဖြင့် သွားရပါသည်။ သစ်ပုတ်ကျေးရွာနှင့် သာယာကုန်းကျေးရွာသည် အကွာအဝေးအားဖြင့် (၁) မိုင်ခွဲကွာဝေးပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာသည် ကပ္ပလီပင်လယ်ပြင်နှင့် (၅) မိုင် ခန့်ကွာဝေးပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင် လယ်ကွင်းများရှိပြီး တောင်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်တွင် လယ်ကွင်းများရှိပါသည်။ ရွာ၏ တောင်ဘက်နေရာအများစုသည် ဒီရေတောသစ်တောများရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အောက် (၅)ပေခန့်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ လေးထောင့်ပုံရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာသည် လပွတ္တာမြို့နှင့် မိုင် (၅၀) ခန့် ကွာဝေးပါသည်။ လပွတ္တာမြို့သို့ ရေလမ်းဖြင့် သွားလာရပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာသို့ အရှည်လိုက်တည်ထားပါသည်။ အကျယ်အဝန်းမှာ ပေ (၅၀) ခန့်ရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာမှ လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာများကို ရေလမ်းခရီးဖြင့် သွားလာလို့ရပါသည်။

၂.၂ သာယာကုန်းကျေးရွာ အကြောင်း

သာယာကုန်းကျေးရွာကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၁၀၀) ကျော်ကတည်းက တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ တည်ထောင်စဉ်က ပခပုံဟု အမည်တွင်ခဲ့ပြီး ပခပုံဟုအမည်ပေးခြင်းမှာ ပခပုံချောင်းကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ အရှေ့ပိုင်းကို ကျွဲသည်းကုန်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုပြီး ရွာ၏ အနောက်ဘက်ကို စွမ်တော်ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ ယခုအခါသာယာကုန်းဟု အမည်ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ သာယာကုန်းဟု ခေါ်ဆိုခြင်းမှာ နာဂစ်မုန်တိုင်း တိုက်ခိုက်စဉ်က ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အသေအပြောက်နည်းခဲ့သောကြောင့် သာယာကုန်းဟုခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

လူမှုရေး- သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၁၃၄) လုံးရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ ကျား (၂၈၂)၊ မ(၃၆၇) ဦးရှိပြီး အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၄၉) စု ရှိပါသည်။ သလားပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့် လျော့ကျမှုရှိပါသည်။ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခံ နယ်မြေများနှင့် နီးစပ်မှုရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အရေးပါသော သစ်ပင်များ၊ သက်ရှိများ မရှိတော့ပါ ဒီရေတောနှင့် နီးကပ်စွာ ရှိပါသည်။ သဘာဝပန်ဝန်းကျင် လျော့ကျစေသော အကြောင်းအရင်းများမှာ လူတွေထင်းခုတ်ခြင်း၊ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် မတူညီသော လူမျိုးများမှာ ကရင် (ခရစ်ယာန်)၊ ဗမာ (ဗုဒ္ဓ) လူမျိုးနှစ်မျိုးသာ နေထိုင်ကြပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ကရင်၊ ဗမာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ဘာသာရေးပွဲတော်များကို ရာသီအလိုက်ကျင်းပကြပါသည်။ ကျင်းပရာတွင် သူ့ဘာသာ ကိုယ့်ဘာသာ သဘောမထားဘဲ ဝိုင်းဝန်းကူညီကြပါသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို အဓိကထား ကိုးကွယ်ကြပါသည်။

ယခု သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အိမ်ထောင်စု (၁၄၉)စု ရှိပါသည်။ အိမ်ခြေမှာ (၃၄၃)အိမ်ရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ ကျား (၂၈၂)ဦး၊ မ (၃၆၇) ဦး စုစုပေါင်းမှာ (၆၄၉) ဦးရှိပါသည်။ ဗမာအိမ်ထောင်စုမှာ (၃၈)စုရှိပြီး အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၁၁) စု ရှိပါသည်။

စီးပွားရေး - သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ လယ်လုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်း၊ နေ့စားလုပ် ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လယ်လုပ်ငန်းကို အိမ်ထောင်စု (၄၆)စု လုပ်ကိုင်ပြီး ရေလုပ်ငန်း ကို အိမ်ထောင်စု (၆)ဦး လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာလူဦးရေ (၉၇) ဦး မှာ လက်လုပ်၊ လက်စား နေ့စားသမား များနှင့် ဂဏန်းထောင်၊ ငါးရှာ၊ ဖားရှာ၊ ကြံရာအလုပ်တို့ လုပ်ကိုင်ရသူများဖြစ်ကြပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုလည်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြပါသည်။ နေ့စားသမား များသည် ရာသီအလိုက် ရာသီပေါ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ပညာရေး - သာယာကုန်းကျေးရွာ အခြေခံမူလတန်းကျောင်းနှင့် မူကြိုကျောင်း ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်အမျိုးအစားမှာ မူလတန်းကျောင်းသည် တိုက်ခန်းကျောင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး၊ မူကြို ကျောင်းမှာ ပျဉ်ကာ၊ သွပ်မိုးဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသားဦးရေမှာ မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျား (၅၃)ဦး၊ မ (၅၇) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၁၁၀) ဦးရှိပြီး၊ မူကြိုကျောင်းသားဦးရေမှာ ကျား (၁၇) ဦး ၊ မ (၁၈) ဦး စုစုပေါင်း (၃၅) ဦး ရှိပါသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမ အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်းတွင် ဆရာ (၁)ဦး၊ ဆရာမ (၄)ဦးရှိပြီး၊ မူကြိုဆရာဦးရေမှာ ဆရာမ (၂) ဦးရှိပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာတွင် မူလတန်း၊ အထက်တန်း ပညာကို အခြားရွာများသို့ သွားရောက် သင်ကြားနိုင်ပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လပွတ္တာမြို့သည် အနောက်ဘက်ရှိ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်နှင့် နောက်ဘက်ရှိ ကပ္ပလီ ပင်လယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်။ မြို့၏ တည်ရှိပုံသည် အနောက် တောင် မုတ်သုံလေနှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှ သက်ရောက်သော အခြား မိုးလေဝသအခြေအနေတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

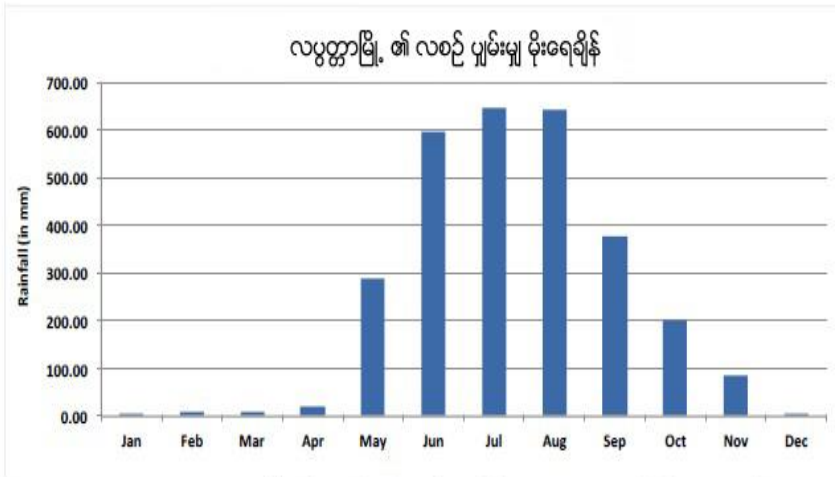
လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ မေလတွင် စတင်ပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လ များတွင် အရှိန်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာ လတွင် အရှိန်ပြန်၍ လျော့လာသည်။ မိုးရေချိန်သည် unimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်

ပုံ (၃၇)၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊
လပွတ္တာမြို့နယ်။

(ပုံ ၃၈) ။ နိုင်ငံဘာလ-ဧပြီလမှာ မိုးရေချိန် ရရှိမှုမှာ မပြောပ လောက်ပေ။ ယင်မိုးရေချိန် ပုံစံမှာ မြို့နယ်အပေါ်တွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို ဖော်ပြ နေသည်။

သို့ရာတွင် ဤပုံစံများတွင် ဆိုးရွားသည့် မိုးလေဝသဖြစ်ရပ် များသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ် နှင့်/သို့ Andaman ပင်လယ် တစ်လျှောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး လပွတ္တာမြို့နယ် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်သည် ဧပြီလတွင် အပူနွေးဆုံးဖြစ်သည်။ (အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ (၃၆.၀၉) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် အနိမ့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၄.၄၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် မတ်လတွင် (အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၅.၆၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၂၁.၇၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်)။ ဇန်နဝါရီလသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၁၇.၅၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာ လတွင် (၁၈.၈၄ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉.၂၆ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

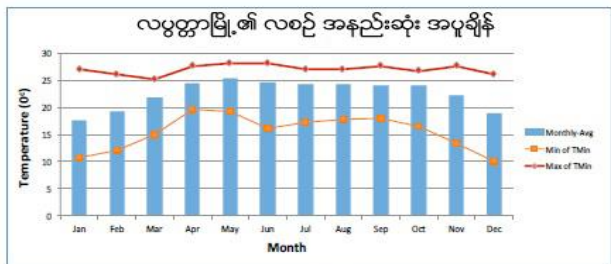
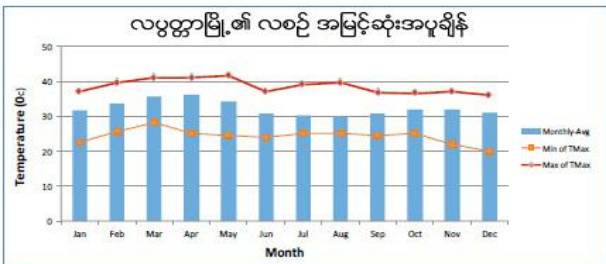

ပုံ ၃၈။ လပွတ္တာမြို့၏ လစဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်၊ မေလမှ အောက်တိုဘာအတွင်း စိုစွတ်ရာသီသည် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ၏ သက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။

Diurnal variation

(၎င်းမှာ နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန် ခြားနားချက်) သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလ စိုစွတ်လများတွင် diurnal variation အနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ယင်းလများအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လသည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

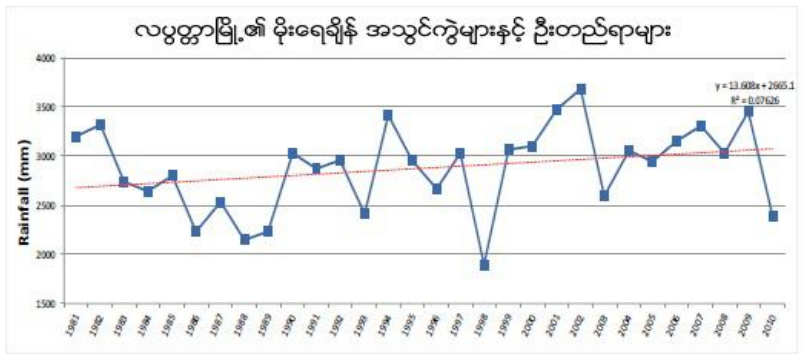
ပုံ ၃၉ သည် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် တိုင်းတာရရှိသော အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ချိန် range ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၉။ အပြာရောင်မျဉ်းသည် လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် (၀) နှင့် အနည်းဆုံးအပူချိန် (ယာ) ဖြစ်သည်။ အနီရောင်မျဉ်းသည် ဖော်ပြပါ လများအတွင်း အမြင့်ဆုံး (အနိမ့်ဆုံး) အပူချိန်ကိုဖော်ပြပြီး၊ လိမ္မော်ရောင်မျဉ်းသည် အမြင့်ဆုံး(အနည်းဆုံး) အပူချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်

လပွတ္တာမြို့သည် ကမ်းရိုးတန်း
 ဒေသတွင်လည်း တည်ရှိသည်ဖြစ်ရာ
 နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် (၂၉၀၀)
 မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်
 inter-annual အမျိုးအကွဲများ မှာ
 အလွန် သိသာ ထင်ရှားသည်။
 အနိမ့်ဆုံး နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ၁၉၉၈
 ခုနှစ်တွင် (၁၈၈၈မီလီမီတာ)ကို
 တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး
 အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် (၃၆၇၇) မီလီမီတာခန့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၄၀၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း အချက်အလက်များအပေါ်
 အခြေခံပြီး မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ နှင့် ဦးတည်ရာများ။ အပြာရောင်မျဉ်းသည်
 ယင်းနှစ်များအတွင်း မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။ အစက်အနီမျဉ်းသည် နှစ်ပေါင်း
 (၃၀) အတွင်း မိုးရေချိန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖော်ပြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် စိုစွတ်သော ရက်ပေါင်း ၁၁၀ ရက်သာ ရှိခဲ့သည်။
 ယင်းအရေအတွက်မှ ၂၉ ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ပြီး ၈ ရက်သည် ၄၀ မီလီမီတာ
 ထက် ကျော်လွန်သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အကြာမြင့်ဆုံး နာရီ ၂၄၅ နာရီ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မေလ ၂၈
 ရက်နေ့ (၈၉မီလီမီတာ) နှင့် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက် (၈၈ မီလီမီတာ) ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ၁၃၁ စိုစွတ်ရက်များကို မှတ်သားရပြီး ၎င်းမှ ၅၄
 ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် ၃၀ ဖြစ်ရပ်သည် ၄၀
 မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် (၆) ခုမှာ ယင်းနှစ်အတွင်း ၁၀၀
 မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ၂၄-နာရီ မိုးရေချိန်မှာ မေလ (၂၀)
 ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပြီး (၂၄၀ မီလီမီတာ၊ ယင်းနှစ်အတွင်း ၂၀၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော
 မိုးရေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။
 နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖြစ်ရပ် (၆၂၆) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှ
 (၇၃) ဖြစ်ရပ်သည် (၂၄) နာရီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည်
 ၂၀၀ မီလီမီတာကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်တွင် (၂၄၀) မီလီမီတာ၊
 (၁၉၈၇) ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၈) တွင် (၂၁၆) မီလီမီတာ တို့ဖြစ်သည်။

ဇယား ၆၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီးအတွင်း ၁၀၀ မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များ

၂၄-နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့် နေ့ရက်
၁၉၈ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၁၂၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်
၁၂၃ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၁၁၈ မီလီမီတာ	၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်

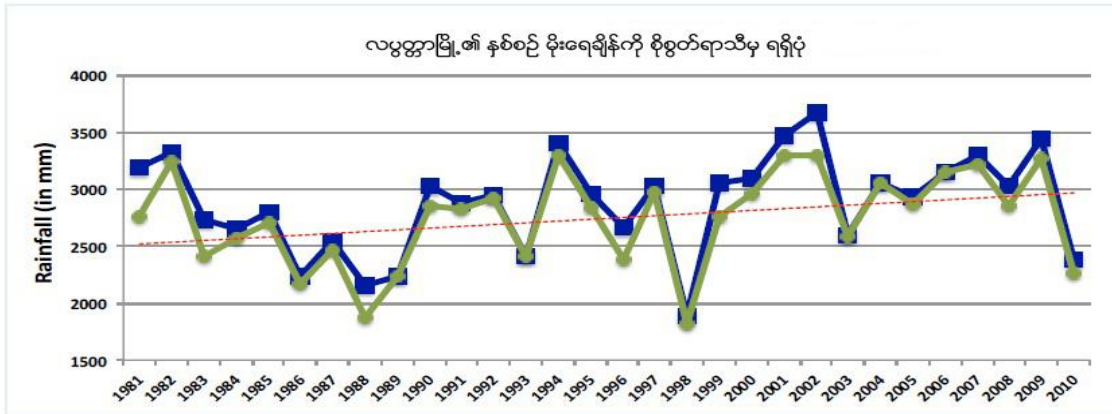
သာမန်အားဖြင့် ခြောက်သွေ့လရာသီဖြစ်သော နိုဝင်ဘာလတွင် တတိယအမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၈ မီလီမီတာ) ၊ ဇယား ၆ သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခြားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု များမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး မိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ၏ မြင့်တက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ ရာသီ မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် လပွတ္တာမြို့နယ်မှ စိုစွတ် ရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၉၅% ကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုံစံမှ Excursions ပုံ ၄၁ တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်လရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၈၇% ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

ယင်းနှစ်များ အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီမိုးရေချိန် သည် (၄၂၆) မီလီမီတာဖြစ်သည်။ ယင်းခြောက်သွေ့ရာသီ၏ (၈၂%) ကို (၂၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလတွင် ရရှိသည် ။ (နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် (၈၂) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် (၆၉) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) တွင် (၆၅) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ၄၈ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်တွင် ၃၅ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်တွင် ၂၉ မီလီမီတာ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်တွင် ၂၀ မီလီမီတာ) ၁၉၉၃ ခုနှစ်သည် ၁၀၀% စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ (၎င်းမှာ ခြောက်သွေ့ ရာသီတွင် မိုးရေချိန်မရှိပါ)

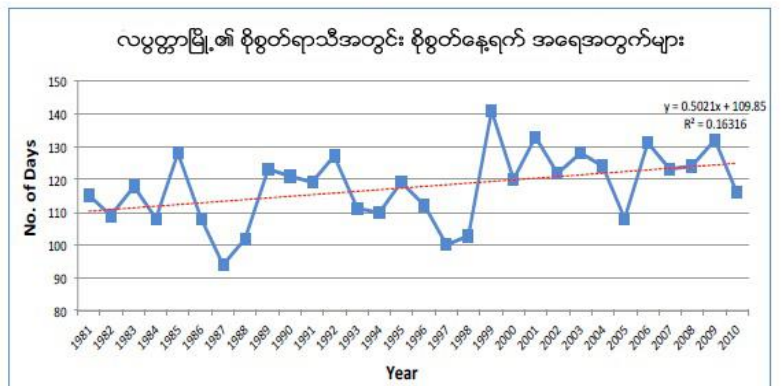

ပုံ ၄၁။ စိုစွတ်ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ရရှိပုံ၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ၁၉၈၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်ရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၈၇%ခန့်) ကို အနည်းဆုံး ရရှိစေပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်၏ စိုစွတ် ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၁၀၀%) ရရှိသည်။

အလွန် စိုစွတ်သော ရာသီကို (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် မှတ်သားရရှိသည် ။ (၃၃၀၂ မီလီမီတာကို စိုစွတ်လရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၂၂ ရက်တွင်း ရရှိသည်)၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် (စိုစွတ် ရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၃၃ ရက်အတွင်း ၃၂၉၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၁၀ ရက်ပေါင်း အတွင်း ၃၂၉၃ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၂ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၇၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၈၂ခုနှစ် (၁၀၉ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၄၄မီလီမီတာ) ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (၁၂၃ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၁၄ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၃၁ ရက်အတွင်း ၃၁၄၉ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် (၁၂၄ စိုစွတ်ရက်အတွင်း ၃၀၅၂မီလီမီတာ) ။ လပွတ္တာမြို့ရှိ ၂၄-နာရီအတွင်း အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ (၂၄၀ မီလီမီတာ)

လပွတ္တာမြို့ရှိ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များမှာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည့် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် ပျမ်းမျှ (၁၁၈) ရက်ရှိသည်။ ကွာဟမှုမှာ မြင့်မားပြီး (၁၉၈၇) ခုနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းသည့်ရက် (၉၄) နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် အများဆုံး မိုးရွာသွန်းရက် (၁၄၁) ရက်ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းရက်ဦးတည်ရာမှ ပို၍မြင့်မားလာသည်။ ပုံ (၄၂) သည် မြို့နယ်အတွင်း စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်နှင့် ၎င်း၏ ဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၄၂။ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက် အသွင်ကွဲများနှင့် ဦးတည်ရာ

မိုးရေချိန်အရေအတွက်နှင့် မိုးရွာသွန်းမှု အရေအတွက်နှစ်စလုံး၏

မြင့်တက်လာမှုဦးတည်ရာမှာ လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ ပို၍ စိုစွတ်လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများ မြင့်မားစဉ်တွင် (မိုးရေချိန် မြင့်တက်မှုနှင့်

မိုးရေချိန်နေ့ရက်များကို နှစ်တိုင်း မကြုံတွေ့ရခြင်း) ပို၍ စိုစွတ်သော ရာသီများတွင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သိသာထင်ရှားသည်။

လွန်ကဲ ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုသည် မြို့နယ်အတွင်း မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ်များ တိုးမြှင့် လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အမြင့်ဆုံး အပူချိန်

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လပွတ္တာမြို့နယ်၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ (၃၂.၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅) ခုနှစ်သည် ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၃.၈ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်သည် ၂၉.၅၇ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်။ ၎င်းတို့ကို (ပုံ ၄၃)တွင်ဖော်ပြထားသည်။

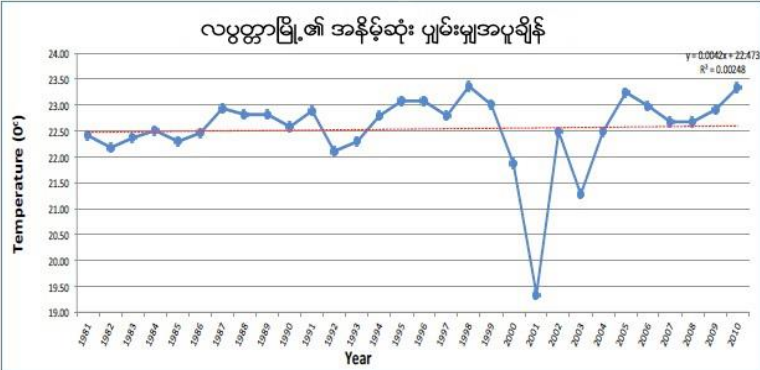
လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၄၁.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ အအေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် (၂၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုမှ တစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း အပူချိန်ကွာဟမှုသည် သက်သေပင်ဖြစ်သည် ။ ပိုမိုမူနွေးသော နေ့ရက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းတွင် (က) သာမန်နေ့အပူချိန်ထက်ပို၍ ပူနွေးသော နေ့ရက်များ များလာခြင်း (ခ) လွန်ကဲအပူချိန်ဖြစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအတွင်း ကြုံတွေ့ရသည်။

အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၂.၂၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့်အတူ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကိုလည်း တစ်နှစ်ပြီးပြီးတစ်နှစ် ကွာခြားလာမှုနှင့် အတူ တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် (၂၃.၃၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံး ညအချိန် အပူချိန်မှာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း (၁၅) ကြိမ် ခန့် တိုင်းတာရရှိသော (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ မေလတွင် ၁၃ ကြိမ် နှင့် ဇွန်လတွင် (၁) ကြိမ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ၂၈) နှစ်ကြိမ်တွင် ၁၀ဒီဂရီ

ပုံ ၄၄၊ လပွတ္တာမြို့တွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အပူချိန်အချက်အလက်များပေါ် အခြေပြု အသွင်ကွဲများနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်တို့၏ ဦးတည်ရာ

စင်တီဂရိတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉.၃၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၂၁.၂၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ (ပုံ ၄၄ ကို ကြည့်ပါ)။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ကြည့်လျှင် တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၉၅% မှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက် ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁ % သာလျှင် ၂၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၉၅%မှာ ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁%သာလျှင် ၂၆.၀၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။

လပွတ္တာမြို့ရှိ နှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အချက်အလက်များသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်တွင် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသော်လည်း ပူနွေးသောညများ ဖြစ်ပေါ်မှုမှာ လျော့နည်းလာသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

သာယာကုန်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဖယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ရာသီဥတုဆိုးရွာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်း
၁။	ရေဘေး	၁၉၉၉	-	-
၂။	ဆူနာမီ	၂၀၀၄	ခေါင်းမူးခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း	-
၃။	နာဂစ်မုန်တိုင်း	၂၀၀၈	လူသေ၊ အိမ်ပျက်စီး၊ တိရိစ္ဆာန်တွေသေကြေပျက်စီး၊ လုပ်ငန်းတွေ ဆုံးရှုံးမယ်။	အလှူရှင်နှင့် မိမိတို့ပူးပေါင်း ပြန်လည်တည်ထောင်သည်။
၄။	အပူလွန်ကဲမှု	၂၀၁၆	ကျန်းမာရေးထိခိုက်၊ ခေါင်းမူး/ကိုက်၊ ရင်ဘတ်အောင့်၊ ချွေးထွက်လွန်ခြင်း။	ဝါတ်ဆေးရည်သောက်၊ ကျေးရွာရှိဆေးမီးတိုများ ဝယ်ယူသုံးစွဲ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်နောက်ခံသမိုင်းဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်တွင် လွန်ခဲ့သော ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ရေကြီးခြင်းကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးပါ သည်။ ထိုသို့ ရေကြီးခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော်လည်း အသက်အန္တရာယ်၊ အိုးအိမ်အဆောက်အဦများ၊ လုပ်ငန်းနှင့် လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံး ထိခိုက်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဆူနာမီအန္တရာယ်နှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဆူနာမီ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ငလျင်ပါလှုပ်သည့်အတွက် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ခေါင်းမူးအော့အန်ခြင်းများ

သာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်မှုများမရှိခဲ့ပါ။ ထို့နောက် သက်ကြီးရွယ်အိုများပင် မကြုံတွေ့ဖူးသော အလွန်ပြင်းထန်သည့် မုန်တိုင်းကြီးတစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုမုန်တိုင်းကြီးမှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် အင်အားအလွန်ပြင်းပြီး လူတွေ၏အသက်အိုးအိမ်မြောက်များစွာကို ဖျက်စီးခဲ့သည့် နာဂစ်မုန်တိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာသည် ၎င်းမုန်တိုင်းကြောင့် လူအသေအပျောက်နည်းခဲ့သော်လည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ သည် ဖြစ်ပြီးစအချိန်တွင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို မည်သို့မျှ ပြန်လည်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာရှိကြီးကသောသူများမှ အလှူရှင်များနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ရွာသားများနှင့်ပူးပေါင်းကာ ကျေးရွာကို ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် မိုးဝင်နောက်ကျခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် ခေါင်းမူး ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း၊ သီးပင်စားပင်များ ပျက်စီးခြင်းစသည့်ဒုက္ခများ ခံစားနေကြရပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ သစ်ပင်သစ်တောများပြုန်းတီးခြင်း၊ နေစွမ်းအင်များပိုမိုသုံးစွဲလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နောင်အနာဂတ်ကာလ၏ ရာသီဥတုအခြေအနေသည် ယခုကဲ့သို့အန္တရာယ်များ၊ စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ၊ သားငါးတိရိစ္ဆာန်ရှားပါးခြင်းတို့အပြင် လူတွေ၏ အသက်အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ရသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ရေတိုက်ခတ်သောစီးလတ္တရာမြို့နယ်၊ ဝိုင်လင်းခွဲဒေသအတွင်းကျေးရွာ၏ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ရက်စွဲ - ၂၆.၁.၂၀၂၆

စဉ်	အရာအမျိုးအစား	ပြောင်း	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်			အခြားအချက်အလက်		
												ပေါက်	ပေါက်	ပေါက်			
၁	ရေတိုက်ခတ်သောစီး																
၂	ပေါက်														ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း		
၃	လယ်ယာ												၂၅	၄၆	၁	ရေတိုက်ခတ်သောစီး၊ မိုး၊ ရေ၊ လေတိုက်ခတ်ခြင်း	
၄	ရေတိုက်ခတ်သောစီး (အောက်ပိုင်း)												၅	၆	၆	ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း၊ ရေတိုက်ခတ်သောစီး၊ မိုး၊ ရေ၊ လေတိုက်ခတ်ခြင်း	
၅	ရေတိုက်ခတ်သောစီး												၃၀၀		၇၄	၃	ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း၊ ရေတိုက်ခတ်သောစီး၊ မိုး၊ ရေ၊ လေတိုက်ခတ်ခြင်း
၆	ရေတိုက်ခတ်သောစီး															ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း၊ ရေတိုက်ခတ်သောစီး၊ မိုး၊ ရေ၊ လေတိုက်ခတ်ခြင်း	
၇	ရေတိုက်ခတ်သောစီး															ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း	
၈	ရေတိုက်ခတ်သောစီး															ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း	
၉	ရေတိုက်ခတ်သောစီး															ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ များလှစွာဖြစ်ခြင်း	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ လပွတ္တာမြို့၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုအခြေအနေမှာ ပုံမှန်ရာသီဥတုဖြစ်သော နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဟူသော ဥတုသုံးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် နေပူပြီး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် မိုးရွာပါသည်။ မိုးရွာသောလများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မုန်တိုင်းများဝင်ရောက်တက်ပြီး ထိခိုက်မှုအန္တရာယ်များမရှိပါ။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလများတွင် နှင်းကျပြီး ၎င်းလများတွင် ရိုးရာနှစ်သစ်ကူး ခရစ်စမတ်ပွဲများ ကျင်းပကြ ပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ ကျေးရွာသူ/ရွာသားများသည် စားဝတ်နေရေးအတွက် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများအဖြစ် လယ်လုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ဆားလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြ ပါသည်။

လယ်လုပ်ငန်း - သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သော လယ်လုပ်ငန်းကို ကဆုန်လမှ စတင်ကာ ကွင်းပြင်ခြင်း၊ တာပေါက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စတင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ထို့နောက် နယုန်လမှစတင်ကာ ပျိုးထောင် ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို တော်သလင်းလအထိ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ နတ်တော်လနှင့် ပြာသိုလများတွင် စပါးရိတ်ခြင်း၊ အသီးများ ချွေခြင်းကိုပြုလုပ်၍ လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း တစ်နှစ်တာပြီးဆုံးကြပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာတွင် လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြသော အိမ်ထောင်စုဦးရေမှာ (၄၇) အိမ်ထောင်စုဖြစ်ပြီး ၎င်းအိမ်ထောင်စုထဲ တွင် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၁) စုရှိပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာ၏ လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ များ၏ တစ်နှစ်တာဝင်ငွေမှာ ပျမ်းမျှ (၁၅) သိန်းခန့်ရှိပါသည်။ သို့သော် နှစ်စဉ်ပုံမှန်ရရှိနေသော ဝင်ငွေမဟုတ်ပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ ရာသီဥတုမမှန်ခြင်း၊ ရေကြီးပြီး ရေငံဝင်ရောက်ခြင်း၊ ပိုးကြခြင်းများဖြစ်သောနှစ်များတွင် ဝင်ငွေမရသည့် အပြင် အရင်းပါဆုံးသည်အထိ ဆိုးရွားစွာထိခိုက်နိုင်ပါသည်။

ရေလုပ်ငန်း - သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေရသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်း နောက်တစ်ခုမှာ ရေလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ရေလုပ်ငန်းဟုဆိုရာတွင် ကျားပိုက်ထောင်ခြင်း၊ ကမ်းရံပိုက်ပိတ်ခြင်း၊ ဂဏန်းထောင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းရေလုပ်ငန်းများကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး လုပ်ကိုင်နိုင်သော်လည်း ရာသီဥတုအခြေအနေကိုလိုက်၍ ရှာဖွေရရှိမှုမှာလည်း ပြောင်းလဲနေပါသည်။ ဝါဆိုလမှ ပြာသိုလအထိ သားကောင်းများကို ပေါများစွာ ရရှိတက်ပြီး ကျန်လများတွင် အနည်းငယ်သာရှာဖွေရရှိပါသည်။ သို့သော် သားငါးများရှာဖွေ၍ရသော မိုးတွင်ကာလများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မုန်တိုင်းများဝင်ခြင်းကြောင့် မြစ်ထဲထွက်၍ မရှာနိုင်ကြသဖြင့် ဝင်ငွေနည်းတက်ပါသည်။ ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၏ တစ်နေ့တာပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ (၅၀၀၀) ခန့်ရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ များသည် မုန်တိုင်းများ

ဝင်ရောက်ခြင်း၊ သားငါးများရှားပါးလာခြင်းတို့ကြောင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အတွက် နေ့စားလုပ်ခြင်း၊ အတိုးဖြင့်ငွေချေးယူခြင်း စသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြရပါသည်။

နေ့စားလုပ်ငန်း - သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုများသည် နေ့စားလုပ်ငန်းကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်း တစ်ခုအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ၎င်းနေ့စားလုပ်ငန်းကို အိမ်ထောင်စု (၉၇) အိမ်ထောင်စုမှ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြ ပါသည်။ ထိုအိမ်ထောင်စုများထဲတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၃) စု ပါဝင်ပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာသူ/ရွာသားများ လုပ်ကိုင်ကြသော နေ့စားလုပ်ငန်းများမှာ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ ပျိုးနုတ်ခြင်း၊ ကောက်ရိတ်ခြင်း၊ မြေပေါက်ခြင်း၊ သစ်တောဌာနတွင် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ ရေရောင်းခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ၎င်းနေ့စားလုပ်ငန်းများကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးလုပ်ကိုင်၍ ရသော်လည်း အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသောလများတွင် နေ့စားခ ရရှိမှုမှာ နည်းတတ်ပါသည်။ လုပ်အားခ နည်းသော်လည်း မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရသလောက်ဝင်ငွေဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ နေ့စားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၏ တစ်နေ့တာ ဝင်ငွေမှာ (၃၀၀၀) ကျပ်ဖြစ်သည်။ မိသားစု တစ်စုလျှင် တစ်နေ့ဝင်ငွေ (၅၀၀၀) ကျပ်မရှိလျှင် စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုရရှိသော နေ့စားလုပ်အားခမှာ မလုံလောက်သည့်အတွက် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ အလုပ်လုပ် ပေးကြိုတင်ငွေယူခြင်း၊ အတိုးဖြင့် ငွေချေးယူခြင်း စသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနေကြရပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးရရှိမှု - သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သော လယ်လုပ်ငန်းအတွက် စိုက်ပျိုးရေးရရှိမှုမှာလည်း အရေးပါလှပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း လများတွင် အများဆုံးရရှိပါသည်။ သီတင်းကျွတ်လမှ နတ်တော်လအထိ စိုက်ပျိုးရေးကို အနည်းငယ်သာရရှိပါသည်။ ကျန်လများတွင် စိုက်ပျိုးရေးကို လုံးဝမရရှိတော့ပါ။ စိုက်ပျိုးရေးမရရှိသော လများသည် လယ်သမားများ စိုက်ပျိုးရိတ် သိမ်းပြီးသော ကာလများဖြစ်ပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာသည် စပါးတစ်မျိုးသာစိုက်ပျိုး၍ရပြီး အခြားအစားထိုး သီးနှံများစိုက်ပျိုး၍မရခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးမရရှိသောကာလများတွင် အခက်အခဲမရှိပါ။ သို့သော် ယခု ၂၀၁၆ ကဲ့သို့ မိုးဝင်နောက်ကျသော နှစ်များတွင် လယ်လုပ်ငန်းများကို စောစော မလုပ်နိုင်ခြင်းများဖြစ်တက်ပါသည်။

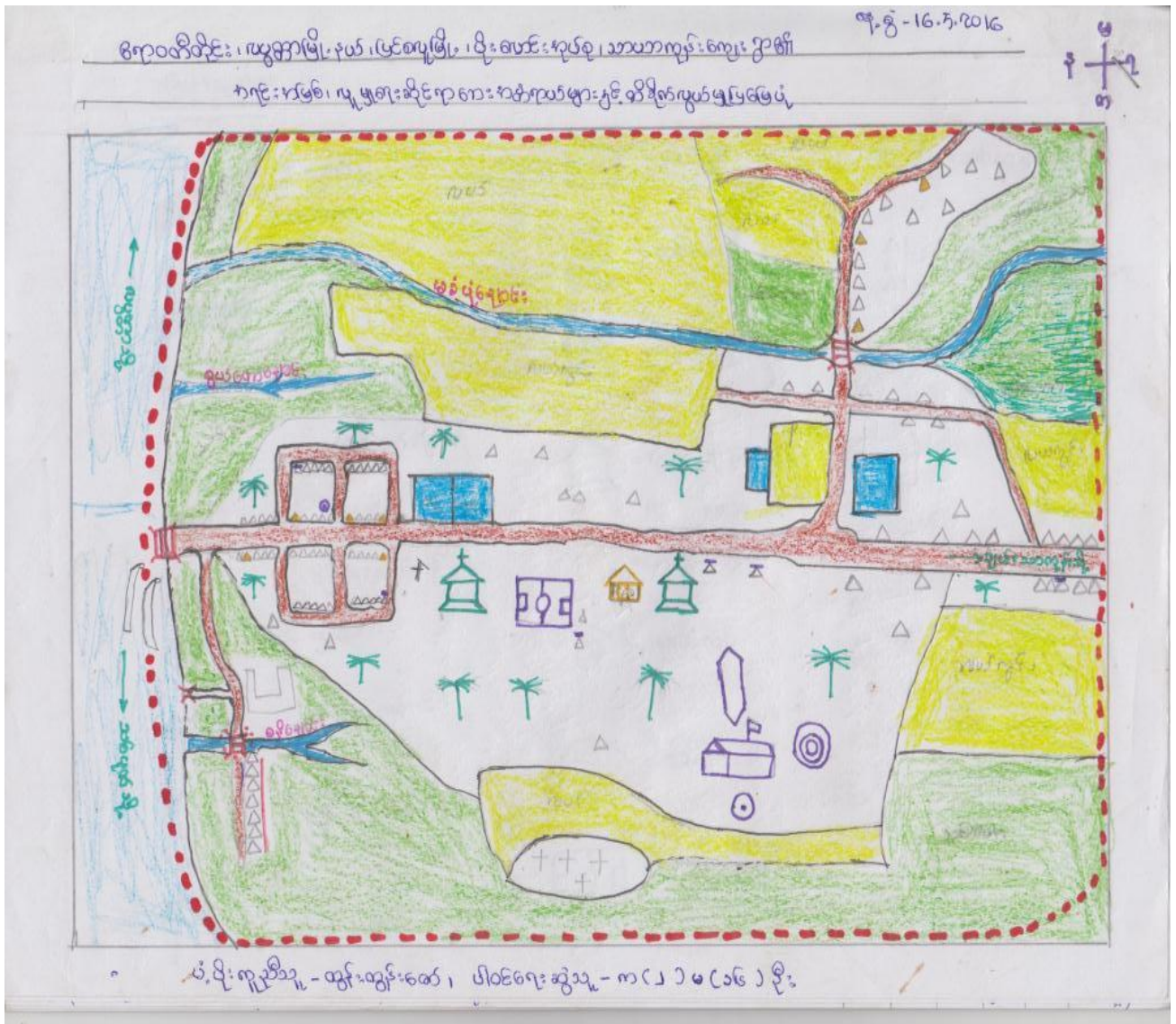
ကျန်းမာရေး - သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါ၊ သွေလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါနှင့် တိရစ္ဆာန်များရောဂါဝင်ရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းရောဂါများ ထဲမှ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါကို သောက်သုံးရေရှားပါသော တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် လည်းကောင်း၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါကို မိုးဦးကျဖြစ်သော နယုန်၊ ဝါဆိုလများတွင် လည်းကောင်း၊ အလွန်ပူပြင်းသော တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဝင်ရောက် ခြင်းများ ဖြစ်ပွားတတ်ပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ဆေးခန်းမရှိပါ။ အရံသားဖွား

ဆရာမတစ်ယောက် ရှိသော်လည်း အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရသော အနေအထားရှိလျှင် အခြား ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ကုသကြရပါသည်။

ဝင်ငွေ/ထွက်ငွေ အခြေအနေ - သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေ/ထွက်ငွေ အခြေအနေကို သုံးသပ်ရာတွင် ဝါဆိုလမှ ပြာသိုလအထိ ဝင်ငွေကောင်းပါသည်။ ကျန်သည့်လများတွင် ဝင်ငွေနည်းပါသည်။ ထိုသို့ ဝင်ငွေနည်းသောလများ တွင် စားဝတ်နေရေးကျပ်တည်းပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ဝင်ငွေနည်းသောလများရှိနေခြင်းမှာ အလုပ်ရရှိမှု နည်းပါးခြင်း၊ သားငါးများရှားပါးလာခြင်း၊ ရာသီဥတုဆိုးရွားစွာပြောင်လဲလာခြင်းစသည့် အကျိုးဆက်များကြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ လပွတ္တာမြို့၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု သုံးသပ်ချက်မှာ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၁၃၄) လုံးရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ ကျား (၂၈၂)၊ မ (၃၆၇) ဦးရှိပြီး အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၄၉) စု ရှိပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့် လျော့ကျမှုရှိပါသည်။ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေများနှင့် နီးစပ်မှုရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အရေးပါသောသစ်ပင်များ၊ သက်ရှိများ မရှိတော့ပါ။ ဒီရေတောနှင့် နီးကပ်စွာရှိပါသည်။ သဘာဝပန်ဝန်းကျင် လျော့ကျစေသော အကြောင်း အရင်းများမှာ လူတွေထင်းခုတ်ခြင်း၊ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာ အတွင်းတွင် မတူညီသော လူမျိုးများမှာ ကရင် (ခရစ်ယာန်)၊ ဗမာ (ဗုဒ္ဓ) လူမျိုး နှစ်မျိုးသာ နေထိုင်ကြပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် မတူညီသော အသက်မွေးမှုပုံစံများမှာ ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် နေ့စားလုပ်ငန်း ဖြစ်ကြပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်သူမှာ (၄၆) ဦးရှိပြီး ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူမှာ (၆) ဦးသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူဦးရေ (၉၇) ဦး မှာ လက်လုပ်လက်စား၊ နေ့စားသမားများနှင့် ဂဏန်းထောင်၊ ငါးရှာ၊ ဖားရှာ၊ ကြုံရာအလုပ်တို့ လုပ်ကိုင်ရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

(အရင်းအမြစ်) သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် လက်ရှိရှိနေသော အရင်းအမြစ်များမှာ မြစ်၊ ချောင်း၊ ခရစ်ယာန် ဘုရားကျောင်း၊ ကျောင်းဆိုင်ကလုန်းရှယ်တာ၊ ဘောလုံးကွင်း၊ လယ်ယာမြေ၊ မူကြိုကျောင်း၊ သင်္ချိုင်း၊ ဈေးဆိုင်၊ မိုးရေလှောင်ကန်၊ ငါး၊ ပုစွန်၊ ဂဏန်းဒိုင်၊ ဆိုင်ကယ်၊ စက်လှေ၊ လှေ၊ ပိုက်၊ ဥယျာဉ်၊ ခြံ၊ မြေ စသည့်အရင်းအမြစ်များ ရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် လူဦးရေအပြောင်းအလဲရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ရာ အခက်အခဲ မရှိပါ။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုများ (သို့) အဖွဲ့များ မှီခိုအားထားရသော အရင်းအမြစ်များ ရှိသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ခိုလှုံနိုင်ရန် ဆိုင်ကလုန်းရှယ်တာ သာရှိပြီး စားဝတ်နေရေး၊ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းမှုလုပ်ငန်းတို့မှာ ကောင်းမွန်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာရှိလူမျိုးများ၏ အခြေအနေများမှာ သက်ကြီးပိုင်း တော်တော်များများ ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေး မကောင်းသော သက်ကြီး (၃၀) ဦးရှိသည့်အနက် ကျား (၅) ဦး မ (၅) ဦးမှာ ကျန်းမာရေးအရ ထိခိုက်လွယ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေများမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ငွေကြေး မပြည့်စုံသူများ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ပိုမိုထိခိုက်နိုင်သည်။ ထိခိုက်လွယ်သူများမှာ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ခလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူများဖြစ်ကြပြီး ကျေးရွာတွင် ရှိသောအရင်းအမြစ်များကို ညီတူညီမျှသုံးစွဲခွင့်ရှိပါသည်။ ခွဲခြားထား ခြင်းမရှိပါ။ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများမှာ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သောအခါ ထိခိုက်မှုအများဆုံးခံရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော နေရာများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတွက် ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ရသော သူများမှာ လက်လုပ်လက်စား၊ နေ့စားသမားများ၊ ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသူအများဆုံး နေထိုင်ကြပြီး အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် ကျောင်းဆိုင်

တစ်လုံးရှယ်တာသည် တစ်ရွာလုံးခိုလုံနိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားကာ ကြိုတင်သတိပေးရေး အဖွဲ့မှ ကြိုတင်သတိပေးခြင်း အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှာလည်း သတင်းနှင့်အချိန်မှီပေးပို့ခြင်း စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း များ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ခလေးများမှာ ကျောင်းတက်ချိန်တွင် ကျောင်းဝန်းအတွင်းကို ပိုကြိုက် ကပါသည် ခလေးများမကြိုက်သောနေရာဟူ၍ မရှိပါ။ ကျေးရွာရှိ အန္တရာယ်ရှိသောနေရာများမှာ မစ်လုံချောင်းကူး တံတားနှင့် ၎င်းနေရာများတွင်ရှိနေသော အိမ်ထောင်စုနှင့် ရှိနေသူများဖြစ်ကြပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာသည် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်သွယ်သွားလာရာတွင် ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းဟူ၍ နှစ်မျိုးသာရှိပြီး ကုန်းလမ်းခရီးကိုသာ အဓိကထားသွားကြပါသည်။ လမ်းခရီးသွား လာရာတွင် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲပါသည်။ ထိုလမ်းကို ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စ၊ ပညာရေးကိစ္စ၊ လက်လုပ်လက်စား နေ့စားလုပ်ကိုင် သူများမှာ ထိုလမ်းကိုသာ အသုံးပြုကြရ ပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာနှင့် ချမ်းသာကုန်းကျေးရွာ အကွာအဝေးမိုင်မှာ (၂) မိုင် ကွာဝေးပြီး အရောင်းအဝယ်၊ အလယ်တန်းကျောင်းသား/သူ များကျောင်းသွားတက်ခြင်း၊ လူမှုရေးကိစ္စများ အတွက် သွားလာကြပါသည်။ ဝန်ကြီး ကျေးရွာသို့ (၃) မိုင်ခွဲ သွားရောက်ရပြီး အရေးကြီး ကိစ္စရှိမှသာ သွားလာကြပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသို့ သွားလာ ရာတွင် (၃)မိုင် (၈)ဖာလုံ အကွာအဝေးရှိပြီး၊ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စ၊ အရောင်းအဝယ်၊ ပညာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကြောင့် သွားလာကြပါသည်။ သာယာကုန်းနှင့် ချမ်းသာကုန်းမှ ပိုးလောင်းသို့ တစ်ဖက်ကမ်း ကူးသွားရန် ကတော့လှေများဖြင့် ထပ်ပြီးသွားလာရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆက်သွယ်သွားလာရာတွင် မိုးရာသီတွင် သွားလာရာ လမ်းမကောင်း၍ အခက်အခဲရှိပါသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

အရင်းအမြစ်ပြုမြေပုံ

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင်လက်ရှိ ရှိနေသော အရင်းအမြစ်များမှာ မြစ်၊ ချောင်း၊ ခရစ်ယာန် ဘုရားကျောင်း၊ ကျောင်းဆိုင်ကလုန်းရှယ်တာ၊ ငါး၊ ပုစွန်၊ ဂဏန်းဒိုင်၊ ဆိုင်ကယ်၊ စက်လှေ၊ လှေ၊ ပိုက်၊ ဥယျာဉ်၊ မြဲ၊ မြေ စသည့် အရင်းအမြစ်များရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် လူဦးရေ အပြောင်းအလဲရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ အခက်အခဲမရှိပါ။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုများ(သို့) အဖွဲ့များ မှီခိုအားထားရသော အရင်းအမြစ်များ ရှိသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ခိုလုံနိုင်ရန် ဆိုင်ကလုန်းရှယ်တာသာရှိပြီး စားဝတ်နေရေး၊ ရေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုလုပ်ငန်းတို့မှာ ကောင်းမွန်မှုမရှိပါ။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာရှိလူမျိုးများ၏ အခြေအနေများမှာ သက်ကြီး တော်တော်များများ ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးမကောင်းသော သက်ကြီး (၃၀) ဦးရှိသည့် အနက် ကျား (၅) ဦး၊ မ (၅) ဦးမှာ ကျန်းမာရေးအရ ထိခိုက်လွယ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေများမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ငွေကြေးမပြည့်သူများ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပါက ပိုမိုထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူများမှာ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူများ ဖြစ်ကြပြီး၊ ကျေးရွာတွင် ရှိသော အရင်းအမြစ်များကို ညီတူညီမျှ သုံးစွဲခွင့်ရှိပါသည်။ ခွဲခြားထားခြင်းမရှိပါ။ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများမှာ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သောအခါ ထိခိုက်မှုအများဆုံး ခံစားရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော နေရာများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ရှာဖွေလုပ်ကိုင် ရသောသူများမှာ လက်လုပ် လက်စား၊ နေ့စားသမား၊ ရေလုပ်ငန်း လုပ်ငန်းသူများအများဆုံး နေထိုင်ကြပြီး အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် ကျောင်း ဆိုင်ကလုံး ရှယ်တာသည် တစ်ရွာလုံးခိုလှုံနိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားကာ ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့မှ ကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းမှလည်း သတင်းနှင့် အချိန်မှီ ပေးပို့ခြင်း၊ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ခလေးများမှာ ကျောင်းတက်ချိန်တွင် ကျောင်းဝန်းအတွင်းကို ပိုကြိုက်ကြပါသည်။ ခလေးများမကြိုက်သောနေရာဟူ၍မရှိပါ။ ကျေးရွာရှိ အန္တရာယ်ရှိသော နေရာများမှာ မခပုံချောင်းကူးတံတားနှင့် ၎င်းနေရာများတွင်းရှိနေသော အိမ်ထောင်စုနှင့် ရှိနေသူ များဖြစ်ကြပါသည်။

စဉ်	အမျိုးအမည်	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	သက်ကြီးရွယ်အို	၁၃	၁၃	၂၆
၂	၅နှစ်အောက် ကလေး	၇၁	၄၂	၁၁၃
၃	ကိုယ်ဝန်ဆောင်		၅	၅
၄	မသန်စွမ်း	၅	၂	၇
၅	အမျိုးသမီးဦးဆောင် မိသားစု		၂	၂

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်မှု လူဦးရေစာရင်းရေးဆွဲထားခြင်းဖြင့် ကျေးရွာအတွင်း ထိခိုက်နိုင်သော လူဦးရေစာရင်းကို အနီးစပ်ဆုံး သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူဟုခေါ်ဆို ရာတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တစ်ခုခုချို့ယွင်းနေသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ငါးနှစ် အောက်ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ အမျိုးသမီးများကို ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ တွင် မခိုင်ခံ့သော အဆောက်အဦများ၊ လမ်းများ၊ တံတားများ၊ ခိုလှုံရာအဆောက်အဦများ ကျေးရွာ ၏ စနစ်များကို ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသော မခိုင်ခံ့သော အနေအထားများဖြင့် ရှိပါက ထိခိုက်လွယ်မှု ရှုထောင့်မှ မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာသည် သက်ကြီးရွယ်အိုများအနေဖြင့် (၂၂) ဦး ၅ နှစ်အောက်ကလေးများအနေဖြင့် (၁၁၃) ဦး၊ မသန်စွမ်း (၇) ဦးနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး (၅) ဦးနှင့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု (၂) ဦးတို့ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုသည်လည်း အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်သောအရာများမှာ အသိပညာပေးခြင်း၊ လေ့ကျင့်မှုများပြုလုပ်ထား နိုင်လျှင် စွမ်းဆောင်ရည်အဖြစ်ပြောင်းလဲလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရွေ့လျားသွားလာမှုသုံးသပ်ခြင်း

သာယာကုန်းကျေးရွာသည် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်သွယ်သွားလာရာတွင် ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်း ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာရှိပြီး ကုန်းလမ်းခရီးကိုသာ အဓိကထား သွားလာကြပါသည်။ လမ်းခရီး သွားလာရာတွင် မိုးရာသီ၌ လမ်းမကောင်း၍ သွားလာရန် ခက်ခဲပါသည်။ ထိုလမ်းကို ကျန်းမာရေး ကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စ၊ ပညာရေးကိစ္စ၊ လက်လုပ်၊ လက်စား နေ့စားလုပ်ကိုင်သူများမှာ ထိုလမ်းကို သာ အသုံးပြုကြရပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာနှင့် ချမ်းသာကုန်းကျေးရွာ အကွာအဝေးမိုင်မှာ (၂) မိုင်ကွာဝေးပြီး အရောင်းအဝယ်၊ အလယ်တန်း ကျောင်းသား/သူများ ကျောင်းသွားတက်ခြင်း၊ လူမှုရေးကိစ္စများ အတွက် သွားလာကြပါသည်။ ဗြန့်ကြီးကျေးရွာသို့ (၃)ခွဲ သွားရောက်ပြီး အရေးကြီးကိစ္စရှိမှသာ သွားလာကြပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသို့ သွားလာရာတွင် (၃) မိုင် (၈)ဖာလုံ အကွာအဝေးရှိပြီး အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စ၊ အရောင်းအဝယ်ပညာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ ကြောင့် သွားလာကြပါသည်။ သာယာကုန်း မှ ချမ်းသာကုန်းမှ ပိုးလောင်းသို့ တစ်ဖက်ကမ်းကူး သွားရန် ကတိုးလှေများဖြင့် ထပ်ပြီး သွားလာရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆက်သွယ်သွားလာရာတွင် မိုးရာသီတွင် သွားလာရေး လမ်းမကောင်း၍ အခက်အခဲရှိပါသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်နှင့် ပြီးစီးချိန်တွင် ဘယ်လိုပြုလုပ်နိုင်သလဲ ကူညီနိုင်သလဲ။	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအပေါ်ဘေးအန္တရာယ်များဘယ်လိုကျရောက်နိုင်သလဲ။	ဘယ်အချိန်မှာဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်သလဲ၊ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ	ရပ်ရွာတွင်ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား၊ အခြားအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော အသက်မွေးမှုများ
ရေလုပ်ငန်း - လှေပိုက်၊ ကြိုး၊ ဂဏန်းပိုင်၊ လှေ	ရေစီးချိန်တွင် လှေပေါ်တွင် လူပစ္စည်းဥစ္စာများ တင်ဆောင်နိုင်သည်။ ဘေးလွတ်ရာသို့ ပိုက်များသည် ကုန်းမြင့်၊ သစ်ပင်မြင့်တွင် ပုခက်လုပ်၍နေသည်။	လှေမြုပ်ခြင်း၊ ပိုက်ပျက်ထွက်ခြင်းပျောက်ခြင်း	မိုးတွင်းနှင့်မိုးနှောင်း၊ မိုးဦး လှေများကို ချောင်းတွင်ထည့်ထားခြင်း၊ ပိုက်များကို ခြေကျင်းများတွင်ထည့်ထားခြင်းပြုနိုင်ပါသည်။	တပိုင်တနိုင်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးရှိသည်။ မှတ်ချက်- မိမိကျွမ်းသည်က ရေလုပ်ငန်းဖြစ်၍ မကျွမ်းကျင်သောစိုက်ပျိုးရေးပြောင်းလျှင် ပင်ကိုယ်စားနေနိုင်သမျှမှ ဝတ်ပြတ် သွားနိုင်သည်။
လယ်လုပ်ငန်း - လယ်မြေ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ချွေလှေ့စက်	-	ထွန်စက်၊ ချွေလှေ့စက်များမှာ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ ကျွဲ၊ နွားများကိုလည်း မုန်တိုင်းတိုက်၍ သေကြေခြင်းများရှိပါသည်။ ရေကြီးရာတွင်လည်း ရေနစ်ခြင်းများရှိပါသည်။	မိုးဦးနှင့်မိုးနှောင်းတွင် ဖြစ်သည်၊ ကျွဲ၊ နွားများကို ကုန်းမြင့်တွင်ထားခြင်း၊ စက်များကိုလည်း ကုန်းမြင့်တွင်ထားခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။	ယခင် စပါးများကို စိုက်ပျိုး၍ ရေငန်ဖုံးသောကြောင့် ရေငံစပါးကို ရရှိလျှင် သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။
ကျဘမ်း - ပေါက်တူး၊ တရွင်း၊ ဓါး၊ တံစဉ်၊ ကောက်စိုက်ခွ	ဓါး၊ တရွင်း၊ ပေါက်တူးများသည် မုန်တိုင်းနှင့် ရေကြီးခြင်းဖြစ်လျှင် လှေကြိုးများကို ခုတ်ဖြတ်ရာတွင် အသုံးဝင်သည်။	ပေါက်တူး၊ တရွင်း၊ ဓါး၊ တံစဉ်၊ ကောက်စိုက်ခွများကျိုးခြင်းပျောက်ခြင်းများဖြစ်သည်။	မိုးဦးမိုးနှောင်းတွင်ဖြစ်သည်။ မြေကျင်းထဲတွင် ထိန်းသိမ်းနိုင်သည်။	-

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်မှာ ၎င်းလုပ်ငန်းများ၏ ကျေးရွာလူထုအပေါ် ကောင်းကျိုးများပြုလုပ်ပေးနိုင်ပုံနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများအပေါ် ကျရောက်နိုင်သော အန္တရာယ်များကို လေ့လာသုံးသပ် ဆွေးနွေးပြီးသောအခါမှာ မည်သည့်ရာသီတွင် မည်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကျ

ရောက် နိုင်ပုံကိုတင်ပြပြီး ထိုအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများအား ဆုံးရှုံးမှုနည်းနိုင်သမျှနည်းသော နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသောလုပ်ငန်းများကို လေ့လာဆွေးနွေးတင်ပြပါမည်။

အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာများကို အခြေခံ၍ သာယာကုန်းကျေးရွာအနေဖြင့် အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ ရေလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး ဒုတိယဦးစားပေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်လုပ်ငန်း နှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထိုရေလုပ်ငန်းသည် သာယာကုန်းအနေဖြင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ခုခုကျရောက်ခဲ့သည်ရှိ သော ရေလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ လှေ၊ ပိုက်၊ ကြိုး၊ ဂဏန်းထောင်ပိုက်များသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လျှင် ရွာသားများ ဘေးအန္တရာယ်ရင်ဆိုင်မှုမှ လျော့ချနိုင်ရန်အတွက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

ထို့အတူလက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော ရေလုပ်ငန်းအား ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျော ညီထွေစွာလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် နည်းလမ်းမရှိပါ။ ထိုအဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများကို လူတိုင်း လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် အတားအဆီး အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရခြင်းမရှိပါ။ အကယ်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော် ကျရောက်ပြီးချိန်တွင် ရွာသားများ၏ စားဝတ်နေရေးအတွက် အမြန်ဆုံး အဆင်ပြေနိုင်သောလုပ်ငန်းမှာ ဂဏန်းထောင်ခြင်းလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဂဏန်းထောင် ခြင်းလုပ်ငန်းဟု ဖွင့်ဆိုခြင်းမှာ အရင်းအနှီးနည်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ခန့်မှန်းအရင်းအနှီးဟု ဆိုရလျှင် ဂဏန်း ထောင်ပိုင် (၁) လုံးလျှင် ငွေ (၃၅၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ဂဏန်းထောင်ပိုင် (၃၀) မျှသာ လုပ်ကိုင် ကြသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာအနေဖြင့် အရေးပေါ်ပြဿနာကြောင့် ငွေလိုအပ်လာလျှင် အတိုးနည်းစွာဖြင့် ကူညီပေးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများမရှိသေးပါ။ လက်ရှိ BRACED ပရောဂျက်၏ SHG (ခေါ်) အမျိုးသမီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့ မှာဆိုလျှင် ရွာသူရွာသားများ၏ မျှော်လင့်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသော အတိုးနှုန်း နည်းသောငွေချေးခြင်းကို မျှော်လင့်ထားသော်လည်း ထိုသို့ မျှော်လင့်ချက်များ ဖြစ်ပေါ်လာရန်အတွက် နှစ်အနည်းငယ်လိုအပ်နေသောကြောင့် အခြားလုပ်ငန်း ရှင်များမှသာဖြင့် ရှာဖွေကြရသည်။ ထိုသို့ အတိုးနှုန်းကြီးစွာ ယူကြရသောကြောင့် မိမိတို့၏ စီးပွားရေးကို တိုးတက်မှုများ နှောင့်နှေးစေသည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လေ့သည် ရေကြီးခြင်းဖြစ်ပေါ်လျှင် လူ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ကုန်းမြင့် လွတ်ရာသို့ ပို့ဆောင်နိုင်သည်။ အလားတူပင် ပိုက်များသည် သစ်ပင်အမြင့်များတွင် ပုခက်ပုံသဏ္ဍာန်ပြုလုပ်နေထိုင် ခြင်းဖြင့် လူ့အသက်အန္တရာယ်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာဆုံးရှုံးမှုကို လျော့ချနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက် လာချိန်တွင် ရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဟုခေါ်သော ရေလုပ်ငန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည့် လှေ၊ ပိုက်၊ ကြိုး၊ ဂဏန်းထောင်ပိုင် စသည်ပစ္စည်းများမှာလဲ ပျက်စီးစေနိုင်ပါသည်။ လေ့သည် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် နစ်မြုပ်နိုင်ပြီး ပိုက်များမှာလည်း ပြတ်ထွက်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။

ထိုဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပေါ်သည့် မိုးဦးကာလနှင့် မိုးနှောင်းကာလများတွင် ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများလျော့နည်းအောင် ပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် မြောင်းထဲတွင် လှေများကို ထား၍ ခိုင်ခံ့သောသစ်ပင်များတွင် ချည်နှောင်ထားခြင်း၊ ပိုက်များနှင့် ဂဏန်းပိုင်များအားလည်း မြေကျင်းတွင်မြှုပ်ထားခြင်းဖြင့် ဆုံးရှုံးမှုနည်း သထက်နည်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုအပေါ် လိုက်လျောညီထွေရှိသော အခြားလုပ်ငန်းများမှာ တစ်ပိုင် တစ်နိုင် မွေးမြူရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ သို့သော် သာယာကုန်းကျေးရွာသူ/ ရွာသားများ အနေဖြင့် မိမိ တို့ကျွမ်းကျင်သော ရေလုပ်ငန်းမှ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများသို့ပြောင်း၍ လုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါလျှင် မိမိမတတ်ကျွမ်းသောကြောင့် စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ကြပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာအနေဖြင့် အဓိကမိုခိုအားထားရသော အရင်းအမြစ်မှာ ရေအရင်း အမြစ်ဖြစ်ပြီး အချို့ရွာသားများ၏ ရောင်းဝယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ကုန်ခြောက်နှင့် မီးဖိုချောင်းသုံး အစားအစာများကိုသာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်း ပြုရပါသည်။ ထိုပစ္စည်းများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာချိန်တွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အများဆုံးဖြစ်နိုင်ပြီး ကျေးရွာအတွင်းသို့ အများဆုံးဖြစ်ပေါ်သော မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ကျရောက်လာလျှင် ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အို များအား ပိုမိုထိခိုက်လွယ်ပြီး တစ်ရွာလုံးကို သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ် အိုများ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်၌ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်မှု ရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် နေထိုင်မှုပုံစံစနစ်အမျိုးမျိုးတို့တွင် အခက်အခဲ အတားအဆီးများမရှိပါ။ နည်းစနစ်များသည် ရာသီဥတုဘေးအန္တရာယ်ကို ခံနိုင်ရည်စွမ်း လဲမရှိပါ။ ကျေးရွာ၏ အဓိကလုပ်ငန်းဖြစ်သော ရေလုပ်ငန်းသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် ချက်ချင်းပျက်စီးဆုံးရှုံးကြသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဘေး ကျရောက်ပြီး ချိန်တွင် အလှူရှင်များနှင့်မိမိတို့ ပူးပေါင်းပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ဘဝကို အစမှ ပြန်စရခြင်းဖြင့် သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆန်းစစ်မှုအခြေအနေကို သုံးသပ်ရပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ လပွတ္တာမြို့၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုတွင် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုအနေဖြင့် အဖွဲ့ (၂၀) ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၊ မေတ္တာအဖွဲ့၊ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့၊ ရေသန့်အဖွဲ့၊ S.H.G အဖွဲ့၊ စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့၊ မွေးမြူရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့၊ ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့၊ ပက်မြန်မာ၊ ရှာဖွေ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၊ ရှေ့ဦးပြုစုခြင်းအဖွဲ့၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့၊ ကျန်မာရေးကော်မတီ၊ ပြည်သူ့စစ်ကော်မတီ၊ အမျိုးသမီးရေးရာမိခင်နှင့်ကလေး၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့ တို့ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အဖွဲ့များအနက် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွက် အဓိကလုပ်ဆောင်နေကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သော သာရေး၊ နာရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စသည့်လုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့

ပြည်သူ့စစ်၊ မီးသတ်စသည် အဖွဲ့များနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ ကျန်ရှိသောအဖွဲ့များသည် အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းသာရှိပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ကျေးရွာ တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သောသူများမှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့သည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား အလွဲသုံးစားမလုပ်ဘဲ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ လူထုများနှင့်အတူတကွ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောကြောင့် အခက်အခဲမရှိဘဲ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေး ကော်မတီအဖွဲ့၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့များသည် ကျေးရွာတွင်အားအကောင်းဆုံး လုပ်ကိုင်ပေးနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

သစ်ပုတ်ကျေးရွာသည် အိမ်ခြေများသည့် ကျေးရွာကြီးဖြစ်သဖြင့် အဖွဲ့များစွာရှိပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း အဖွဲ့ (၁၃) ဖွဲ့ နှင့် ကျေးရွာပြင်ပတွင် အဖွဲ့ (၆) ဖွဲ့ ရှိပြီး စုစုပေါင်း အဖွဲ့အစည်း (၁၉) ဖွဲ့ရှိပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေး ကော်မတီ၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့၊ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးကော်မတီ၊ ပြည်သူ့စစ်၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ၊ ကျောင်းကော်မတီ၊ MRCS၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှိသော အဖွဲ့များထဲမှာ အုပ်ချုပ်ရေးသည် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောအပိုင်းတွင် အဓိကတာဝန် ယူပြီး ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ခြင်းများအပေါ်တွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် လိုအပ်သော အကူညီများအား ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီဝင်များနှင့် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များမှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ပြင်ပမှအဖွဲ့များ ဖြစ်ကြသော အက်ရှင်အေဒ်အဖွဲ့၊ ADRA UNDP Merlin အဖွဲ့များသည် ကျေးရွာ၏ အဓိကဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာအဖွဲ့သည် လက်ရှိ ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပညာများ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများကို အားကောင်းစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ UNDP အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာတွင် ငွေချေး ခြင်းလုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အလွန်အားနည်းပါသည်။ ADRA နှင့် Merlin အဖွဲ့သည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးချိန်တွင်သာ ဝေခြမ်းရေးလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ယခုလက်ရှိတွင် ကျေးရွာသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းမရှိ တော့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

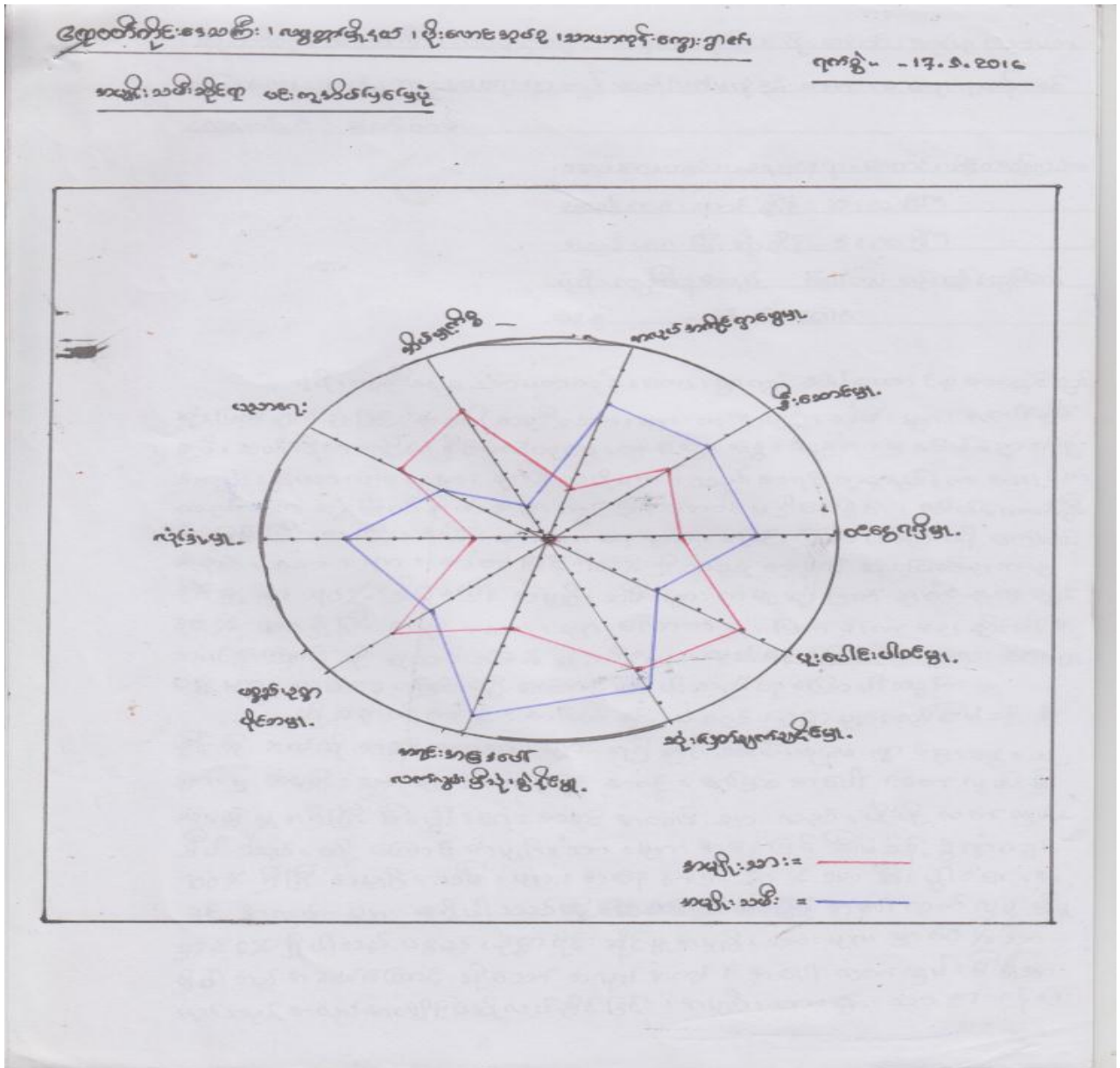
စဉ်	ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
၁	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များ သာရေး၊ နာရေး ကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
၂	ရပ်မိ/ရပ်ဖ	ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော တာဝန်များလုပ်ဆောင်ပါသည်။
၃	SHG အဖွဲ့	ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော မိသားစုအနည်းငယ်ဖြင့် ငွေစု၊ ငွေချေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်
၄	သစ်တောအဖွဲ့ (C.F)	ကျေးရွာ၏ သဘာဝသစ်တောထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါ။
၅	ရေသန့်အဖွဲ့	နွေရာသီသောက်ရေသန့် ရရှိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ပါသည်။
၆	စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ လယ်သမားအများစု စုပေါင်း၍ အဖွဲ့ဖွဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။
၇	မွေးမြူရေးအဖွဲ့	လုပ်ဆောင်ချက်မရှိ၊ အဖွဲ့ဝင်များမရှိ၊ ခေါင်းဆောင်မရှိ သောကြောင့်
၈	ဘာသာရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေး ဘာသာရေးပွဲတော်များ အတွက်လုပ်ဆောင်
၉	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး	ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့်ကလေး သူငယ်ချင်းများ၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်တယ်
၁၀	ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	ကျောင်းတွင်းကိစ္စများ၊ ကျောင်းရံပုံငွေကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်
၁၁	ပက်မြန်မာ၊ မေတ္တာအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်ငွေစု၊ ငွေချေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ပါတယ်
၁၂	VDMC	ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်
၁၃	ကျန်းမာရေးကော်မတီ	ကျေးရွာအတွင်း လူထု၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်
၁၄	ပြည်သူ့စစ်	ကျေးရွာ၏ လုံခြုံရေးကို တာဝန်ယူပါသည်။
၁၅	လမ်းကော်မတီ	ကျေးရွာတွင်းလမ်းများ ပျက်စီးပါက ပြုပြင်လုပ်ဆောင် တယ်
၁၆	အမျိုးသမီးရေးရာ	အမျိုးသမီးများအပေါ် ကျရောက်လာနိုင်သော အန္တရာယ်များကို ကာကွယ်

သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ပဋိပက္ခဆန်းစစ်ခြင်း

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် သွေးကွဲစေသည့် အကြောင်းအရာများမရှိပါ။ သွေးစည်းပေးနိုင်သော အကြောင်းအရာများမှာ ဘာသာရေးပွဲတော်များ၊ သာရေး၊ နာရေး ကိစ္စများဖြစ်ကြပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးဆိုင်ရာ လက်ရှိခြိမ်းခြောက်မှုမှာ ကျေးရွာတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အတည်တကျမရှိသော လက်ရှိ ခြိမ်းခြောက်မှုမှာ ကျေးရွာတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အတည်တကျမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လူထုအတွင်း တင်းမာမှုဖြစ်စေတဲ့ အရင်းခံကတော့ မရှိပါ တင်းမာမှုများက အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ မိန်းခလေး၊ ယောက်ျားလေးတွေအပေါ် ကွဲပြားမှုများမရှိပါ။ သွေးစည်းပေးနိုင်သော အကြောင်းအရာများမှာ ဘာသာရေးပွဲတော်များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ရာတွင် လူတွေကိုသွေးစည်းပေးနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လူများသည် ဘာသာရေးပွဲတော်များ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လူစုံပြီး စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာလုပ်အားပေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများမှာ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ဆယ်အိမ်မှူးများဖြစ်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမှာ ဆယ်အိမ်မှူး အမျိုးသမီး (၃) ဦးခန့် ပါဝင်ပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သူ၊ ဘေးဖယ်ခံထားရသူများမရှိပါ။ မတူညီသည့် ဆောင်ရွက်သူများအကြား ဆက်သွယ်မှုမှ စည်းဝေးပွဲပြုလုပ်ခြင်းများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျား၊ မ ကဏ္ဍ အခေါ်အဝေါ်များအနေဖြင့် ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူ၍သာ ဖြစ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း တင်းမာမှုများကို ဖော်ထုတ်ရန် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များသာအသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန်ပံ့ပိုးပေးသော သူများမှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်ကြပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အဓိကဆောင်ရွက်သူများကို သိရှိပါသည်။ ဆက်သွယ်သူများအကြား ဆက်သွယ်မှုများစည်းဝေးပွဲပြုလုပ်ခြင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပဋိပက္ခ အခြေအနေများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိသော ဆောင်ရွက်နေသောလူများ မရှိပါ။ အဓိကဆောင်ရွက်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ချက်များကို သိရှိရပါသည်။ ၎င်းတို့မှ စည်းဝေးပွဲထိုင်ခြင်းများ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ လပွတ္တာမြို့၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ကျား/မရေးရာကွန်ယက်မြေပုံနှင့် ကျား/မရေးရာဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း တွင် သာယာကုန်းကျေးရွာ၌ အိမ်ထောင်စု အတွင်းတွင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုမှာ အမျိုးသမီးများသည် ၈၀% ရှိပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ အိမ်မှုကိစ္စများ လုပ်နေခြင်း၊ မိသားစုစားဝတ်နေရေး အတွက် ပူပန်နေခြင်း၊ ကလေးများ၏ဝေယျာဝစ္စများ လုပ်ကိုင်နေရသော ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများ ၉၀% ရရှိခြင်းမှာ ဦးဆောင်မှုရှိနေခြင်း၊ အမျိုးသမီးများက နေရာပေးခြင်းတို့

ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၈၀% ရှိပါသည်။ ၈၀% ရရှိရသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ငွေကြေးစုဆောင်းတက်ခြင်း၊ ချွေတာခြင်း၊ အိမ်တွင်းပစ္စည်း အများစုသည် အမျိုးသမီးများအမည်ဖြင့် များခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများအနေဖြင့် ၆၀% ရရှိပါသည်။ ၆၀% ရရှိခြင်းမှာ ဝင်ငွေရှိသော်လည်း ရရှိလာ သောငွေအား အမျိုးသမီးများကိုပေးအပ်ခြင်း၊ မစုဆောင်းတတ်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအား ဦးစားပေးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ ၃၀% သာရှိပါသည်။ ၃၀% ရရှိရသော အကြောင်း အရင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင်းကိစ္စတွင် အလုပ်များနေခြင်း၊ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ပူပန်နေရခြင်း၊ အလုပ်ကြမ်းမလုပ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ ၈၀% ရရှိပါသည်။ ၈၀% ရရှိခြင်း အကြောင်း အရင်းမှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ ငှားရမ်းမည့်သူများခြင်း၊ အလုပ်ကြမ်းလုပ်နိုင်ခြင်း၊ မည်သည့် နေရာတွင်မဆို သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဆောင်မှုအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် ၆၀% ရရှိပါသည်။ ၆၀% ရရှိခြင်းအကြောင်းအရင်းမှာ အိမ်တွင်းကိစ္စတွင်အလုပ်များနေခြင်း၊ ကျေးရွာသာရေးနာရေးကိစ္စ များတွင်သာ ချက်ပြုတ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ ကျေးရွာရှိလမ်းများ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ရာတွင် ဦးဆောင်ပေးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ ၈၀% ရရှိပါသည်။ ၈၀%ရရှိရသည့်အကြောင်းအရင်းမှာ ကျေးရွာသာရေးနာရေးကိစ္စ များတွင် ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ လူအများအားကိုးခံရခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးများဝင်ငွေရရှိမှုမှာ ၅၀% သာရှိပါသည်။ ၅၀% ရရှိသော အကြောင်း အရင်းမှာ အိမ်တွင်းတစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများဖြစ်သော (ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ) မွေး စသည့်လုပ်ငန်းများသာ လုပ်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများဝင်ငွေရရှိမှုမှာ ၈၀% ရှိပါသည်။ ၈၀% ရရှိသော အကြောင်းအရင်းမှာ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းပိုများခြင်း၊ အလုပ်ကြမ်းလုပ်နိုင်ခြင်း၊ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ ငှားရမ်းမည့်သူများခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် မှုအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ ၉၀% ရရှိပါသည်။ ၉၀% ရရှိခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ စိတ်ပါဝင်စားခြင်း၊ ကျေးရွာသာရေး နာရေးကိစ္စများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ ၅၀% ရရှိပါသည်။ ၅၀% ရရှိရသည့်အကြောင်းအရင်းမှာ မိသားစုစားဝတ်နေရေးကိစ္စများအတွက် အလုပ်လုပ်နေခြင်း၊ ကျေးရွာသာရေးနာရေးကိစ္စများတွင် မပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

လုံခြုံမှုအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ ၃၀% ရရှိပါသည်။ ၃၀% ရရှိသည့်အကြောင်းအရင်းမှာ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်း၊ ညဘက်တွင်သွားလာရန်မသင့်တော်ခြင်း၊ အားနွဲ့ခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများ ၈၀% ရရှိပါသည်။ ၈၀% ရရှိသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ခုခံနိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊ အင်အားရှိခြင်း၊ သတ္တိရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရေးအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ ၇၀% ရရှိပါသည်။ ၇၀% ရရှိခြင်းအကြောင်းအရင်းမှာ ပင်ပင်ပန်းပန်း အလုပ်မလုပ်နိုင်ခြင်း၊ ပညာရေးကိုဦးစားပေးခြင်း၊ ပညာကြိုးစားခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသား များအနေဖြင့် ၅၀% ရရှိသည်။ ၅၀% ရရှိရ ခြင်းအကြောင်းအရင်းမှာ မိဘမပြေလည်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ ပညာရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်မှုကိစ္စအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ ၈၀% ရရှိပါသည်။ ၈၀% ရရှိရခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ အိမ်မှုကိစ္စ အများဆုံးလုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ကလေးများ၏ ဝေယျာဝစ္စများသာ လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ မိသားစုစားဝတ် နေရေးအတွက် ပူပန်ရ ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားများမှာ ၂၀% ရရှိပါသည်။ ၂၀% ရရှိသည့်အကြောင်းအရင်းမှာ မိသားစု စားဝတ်နေရေး အလုပ် အတွက် လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စများတွင် အမျိုးသမီးများမအားမှသာ ကူညီလုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အမျိုးသားများက လွှမ်းမိုးထားခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းနည်းခြင်း၊ ဦးဆောင်မှုအားနည်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အားနည်းခြင်း၊ ဝင်ငွေရရှိမှုအားနည်းခြင်း၊ အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီမှု မရှိခြင်းတို့ ရှိပါသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်း ကျေးရွာ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှု များကို ရရှိနိုင်မှုတွင် ယခု လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် နောက်ဖြစ်လာနိုင်မည့် ဘေးအန္တရာယ်လွန်ကဲမှုများကို ကြိုတင်ခန့် မှန်းခြင်းနှင့် ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုများရှိပါက ကျေးရွာ၏ထိခိုက်ပျက်စီးမှုနည်းပါးခြင်း၊ ကျေးရွာရှိအရင်းအမြစ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်ပါမည်။ ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုအပေါ် လိုက်လျောညီထွေစွာနေထိုင်ရန် နေပူချိန်အလွန်ပြင်းချိန်၌ အလုပ်မလုပ်ရခြင်း၊ နေပူချိန်တွင် ကလေးများအပြင်မထွက်ခိုင်းခြင်း၊ သနပ်ခါးထူထူလိမ်းခြင်း၊ အပြင်ထွက်လျှင် အင်္ကျီလက်ရှည်များ ဝတ်ဆင်ပြီး ထီး၊ ခမောက်ဆောင်းရန်နှင့် ရာသီဥတု လွန်ကဲမှုနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းထူးများကို နားထောင်ရပါမည်။ ထိုနောက်ကျေးရွာဒေသတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် ဗဟုသုတများမှာ စာကလေးများအနိမ့်တွင် အသိုက် လုပ်ပါက လေမိုးထန်ခြင်း၊ ပုရွက်ဆိတ်များအမြင့်မှာ အုံလုပ်ပါက ရေကြီးတက်ခြင်း၊ ဇင်ယော်ငှက်များ ကုန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပါက မုန်တိုင်းရှိခြင်း၊ စပါးလင်အရွက်အား လက်ဖြင့်သတ်ပြီးကြည့်ပါ အဆစ်သည် အရွက်ဖျားတွင် ရှိပါက မိုးနှောင်းကောင်းခြင်း၊ အလယ်တွင် အဆစ်ရှိပါက မိုးလယ်ကောင်းခြင်း၊ အရင်းတွင်အဆစ်ရှိပါက မိုးဦးကောင်းခြင်း၊ သဖန်းသီးသီးချိန်တွင် သဖန်းပင်အရင်းတွင် အသီးများပါက မိုးဦးကောင်းခြင်း၊ အလယ်တွင်အသီးများပါက မိုလယ်ကောင်းခြင်း၊ အဖျားတွင်အသီးများပါက မိုးနှောင်းကောင်းခြင်း စသည့်ရိုးရာဓလေ့ မိုးလေဝသခန့်မှန်းခြင်းများ ရှိပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အနာဂတ်တွင်

သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များကုန်ခမ်း၍ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုမှာ မိုပိုများပြားလာနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိအောင် ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်ရာ၌ပါဝင်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ရွာသူ၊ ရွာသားများက ပါဝင်ရန် ဆန္ဒရှိကြပါသည်။ မတူညီသည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်စီ၏ ကျွမ်းကျင်တက်မြောက်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများအရ မိမိတို့ကျေးရွာရှိ အရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျ ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ပြီး ရေ၊ စားနပ်ရိက္ခာများကိုလည်း စနစ်တကျအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် အစီအမံထားရှိခြင်း ပြုလုပ်ထားမည်ဖြစ်ကြောင်း ရပ်ရွာအတွင်းမှ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ ရေဒီယို၊ Sky Net HD၊ စလောင်း၊ ဖုန်း စသည့်အရင်းအမြစ်များရှိပြီး ကြိုတင်သတိပေးမှုများကို အချိန်မှီစွာရရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှာလည်း အချိန်မှီထုတ်ပြန်ပေးပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် အဓိကထားဆက်သွယ်အသုံးပြုသော လိုင်းများမှာ ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ အုပ်ချုပ်ရေး အပိုင်းမှ ပေးပို့သောသတင်းအချက်အလက်များ ဖြစ်ပါသည်။ မိုးလေဝသ သတိပေးချက်နှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များက ကျေးရွာအတွက် ထိရောက်မှု ရှိပါသည်။ ထို့နောက် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ ကလေးငယ်များနှင့် အခြားသောအုပ်စုများကို ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုဖြစ်စဉ် ပြောင်းလဲမှုများကို သိရှိစေရန် တစ်အိမ်ဆင်းတစ်အိမ်တက် လိုက်လံအသိပေးခြင်း၊ ဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ပေးကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများမှာ သူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်း ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုအတွက် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ကျပြီးချိန်များတွင် လယ်ယာမြေများမှ ထွက်ရှိသော အရင်းအမြစ်များမှ လုံလောက်သောလည်း စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုကို ရရှိနိုင်ပါသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်	သူတို့ကိုနောက်ဆုံးမှန်တိုင်း လွန်ကဲသည့် ဖြစ်ရပ်များ အကြောင်း ဘယ်လိုအသိပေး ခဲ့လဲ	သူတို့ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်း ကိုရရှိကြသလဲ
အမျိုးသား	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဖုန်း၊ ကြိုတင် သတိပေးရေးအဖွဲ့	ဖုန်းအဆက်အသွယ် လော်စပီကာ များဖြင့် လိုက်လံနှိုးဆော်
အမျိုးသမီး	ကျေးရွာအတွင်း တာဝန်ရှိသူများမှာ လိုက်လံသတိပေးချက် ထုတ်ပြန်	ဖုန်းအဆက်အသွယ် လော်စပီကာ များဖြင့် လိုက်လံနှိုးဆော်
ကလေး	ကျေးရွာတာဝန်ရှိသူများ၊ မိဘများမှ သတိပေးတယ်	မိဘများက သတိပေး
သက်ကြီး မသန်စွမ်း	၎င်းတို့မိသားစုများ၊ တာဝန်ရှိသူများ	ဖုန်းအဆက်အသွယ် လော်စပီကာ များဖြင့် လိုက်လံသတိပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးအဓိက လိုင်းများမှာ ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား တို့ဖြစ်ပြီး အသုံးများဆုံးလိုင်းများမှ မြန်မာအသံဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းမှ သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်မှု ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ဖုန်းအဆက်အသွယ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးရသော အရေးကြီးသတင်း၊ မှန်တိုင်းသတင်းများကို ပြည်သူလူထုကို VDMC အဖွဲ့မှ သတိပေးခြင်း၊ လယ်ကွင်းနေသူများကို လူလွတ် သတင်းပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ဘေးဒဏ်ကြောင့် အသက်ရှင်မှုများ ရပ်တန့်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိခြင်းများဖြစ်ပြီး ကာကွယ်ပေးမှုလည်း အားနည်းစေသည်။ အအေးလွန်ကျပြီးသေခြင်း၊ သစ်တုံးသစ် ကိုင်းများ ရိုက်ဒဏ်ခံရပြီး ဉာဏ်ရည်မမှီမှု များဖြစ်သည်။ မိဘကစိတ်ထိခိုက်ပြီး မူးရှူးနေလျှင် ကလေးအား မကာကွယ်နိုင် ဘဲ အခြားသူက ကလေးအားမတရား ဖော်ကားမှုများရှိနိုင်သည်။ ဉာဏ်ရည်မမှီ သောကြောင့်ကျောင်းမတက်ရခြင်းဖြစ် သည်။	ဘေးဖြစ်လျှင် ကလေးများကို ပို၍ဦးစားပေးပြီး ရှောင်ရှားစေခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရွာသားများက ကလေးအားကြည့်ရှုခြင်း၊ တစ်ယောက်တည်းမလွှတ်ရန် တိုက်တွန်းခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ကလေးများကို ဘေးဒဏ်ကြောင့် မသန်စွမ်းဖြစ်သော်ငြားလည်း မိဘများက ကျန် ကလေးများနည်းတူ ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ ဘေးဖယ်ထားခြင်းများ မရှိပေ။ သို့သော် အဖေများက မူးနေပြီး ကလေးကအရွယ် နှင့်မလိုက်အောင် လုပ်ကျွေးနေရသော မိသားစုများလည်းရှိသည်။	ကလေးကို သင့်တော်သော အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေပေးခြင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ဘာသာရေးပွဲများတွင် လုပ်တတ်ကိုင်တတ်ကလေးများကို ပါဝင်ခွင့်ရှိသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင်သာ ပါဝင်ခွင့်မရှိဘဲ သာရေးနာရေးပွဲများတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။	ရွာလူကြီးကို ကလေး၏အမြင်က အရေးကြီးကြောင်း နားလည်အောင်ပြောပြရန်
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲ များ	ဘေးဒဏ်ဖြစ်ပြီးနောက် စီးပွားရေးပျက်စီးပြီး ကလေးများ၏ အဟာရဖြစ်စေသော အစားအစာများ မကျွေးနိုင်ခြင်း၊ ထမင်းနပ်မမှန် ခြင်း၊ နေထိုင်ရန်အိမ်မရှိသောကြောင့် မြေပေါ်တဲထိုး၍နေရာ မြွေအန္တရာယ်ရှိခြင်းတို့ ပါဝင်ခြင်း	-

ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာ များ	ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကုန်ဆုံးသွားပြီး ကလေး များကို ကျောင်းမထားနိုင်ခြင်း၊ ဘေးဒဏ် ကြောင့် စာရေးရန်လက်မရှိခြင်း၊ ခြေပြတ် ၍ ကျောင်းမသွားနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ပညာရေးကိုဆုံးခန်းတိုင်အောင် မသင် ကြားနိုင်ခြင်း။	ကလေးအတွက် ရွာထဲတွင် အလှူရှင်ရှာခြင်း၊ အလှူခံခြင်းပြုလုပ်မည်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာ များ	ဘေးဒဏ်ပြင်းထန်၍ အအေးလွန်ကဲခြင်း ကြောင့် ခြေလက်များအကြောသေခြင်း၊ သေဆုံးခြင်း၊ သစ်ပင်လဲ၍ လူကိုယ်ပေါ်သို့ သက်ရောက်ပြီးကျိုးခြင်း(လက်၊ခြေ)၊ သေခြင်းများဖြစ်နိုင်ခြင်း	ဆေးခန်းရှိလျှင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ရွာကဆရာ မလေးကို ဆေးဆရာမများနည်းတူ ဆေးပစ္စည်း များထားရှိခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားမှုများဖြစ် သော ..... ယူဆောင်ထားခြင်း။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိ င်မှုများ	ဘေးဒဏ်ကြောင့် ရေနစ်ခြင်း၊ မျောပါခြင်း၊ သစ်ကိုင်းရိုက်၍ ခြေလက်ကျိုးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲပြီး အသက်သေဆုံးခြင်း။	ကြိုတင်ပြင်ဆင်၍ ဘေးလွတ်ရာရွှေ့ပြောင်းပေး ခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဓိက မှန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်းနှင့် အပူချိန်ပြင်းခြင်းကြောင့် သောက်သုံး ရေရှားပါးခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးအနေဖြင့် ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျောရောဂါများ၊ အသက်ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပွား လျှက်ရှိပါသည်။ ကလေးများသည် ကျေးရွာတွင်း အစည်းအဝေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိပါသည်။ သို့သော် ကလေးများ ပြောသာ စကားကို လက်ခံမှုမရှိသေးသည်များကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်အပိုင်းများတွင် လည်း ကလေးများကို ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် ပေးသည့်အခွင့်အရေးများ နည်းပါးနေသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။

အသက်ရှင်သန်မှုဆိုင် အခွင့်အရေး -

မှန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်းနှင့် အပူချိန်ပြင်းထန်မှုကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း၊ ပညာရေးအတွက် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မသန်စွမ်းဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော ရောဂါများဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်ခြင်း၊ စားဝတ်နေရေးထိခိုက်ခြင်းနှင့် မွေးစားရင်းများ ဆုံးရှုံးနိုင်ပါသည်။

ကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး -

မိဘများ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသောကြောင့် ဂရုမစိုက်နိုင်ခြင်း၊ ဂရုစိုက်မှုမပေးနိုင်ခြင်း၊ နွေးထွေးမှုမရခြင်း၊ မိဘများမှ အလုပ်လုပ်နေရသောကြောင့် ကောင်းသောနည်းလမ်းများနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုမပေးနိုင်ခြင်း၊ အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး -

ပညာရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း၊ နောင်နှေးနိုင်ခြင်း၊ မိဘများ အဆင်မပြေသောကြောင့် ပညာရေး၊ စားဝတ်နေရေး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ များတွင် ထိခိုက်မှုများကြုံတွေ့ရ ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ်တွင် လျှစ်လျူရှုခြင်းများခံရနိုင်သည်။

ပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး -

ကျောင်းတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ မိသားစု ဆွေးနွေးရာတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် မှုစသည့်တို့တွင် ဆုံးရှုံးမှုများကြုံတွေ့နိုင်ခြင်းနှင့် ပါဝင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သော အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနိုင်ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်း ကျေးရွာ၏ လူထုအပေါ်ကျရောက် နိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များမှာ ဆိုက်ကလုန်း၊ လေထန်ခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဒီရေတက်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဗဟုသုတနှင့် ဘေးအန္တရာယ်အဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း၊ သမိုင်းဝင် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်များ နှင့် ၎င်းတို့ သက်ရောက်မှုများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းမရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလေ့အထမရှိပါ။ အန္တရာယ် ပမာဏများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေအုပ်စုများမှ ကျေးရွာတွင်ရှိပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများမှာ သက်ကြီး ရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ အမျိုးသမီး၊ ကလေးစသည့် အုပ်စုများ ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်ပြမြေပုံများမရှိပါ။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမြေပုံများလည်းထားရှိခြင်း ကျရောက်မည့်ဆိုပါက ဇင်ယော်ငှက်များ ကုန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ကလေးများ အိမ်ငယ်လေးများ ဆောက်လုပ် ရေကြီးတက်သည်ကို သိရှိရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာရှိလူကြီးများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အော်လန်ဖြင့်လိုက်၍ သတိပေးပါ သည်။ ထို့အပြင် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှလည်း ကြိုတင်သတင်းပေးချက်များ ရရှိပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်မှုနှင့် ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်သတင်းများကို သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်း ရရှိမှုများကို မှတ်တမ်းထားရှိခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျ ရောက်မည်ဖြစ်ပါက ကျေးရွာလူထုများ သတင်းနားထောင်ခြင်း၊ ဂရုစိုက်နေထိုင်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ မိုးလေဝသ သတင်းရရှိမှုများအဖွဲ့အစည်းများ ချိတ်ဆက်မှုပိုင်း အားနည်းသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေအနေ သုံးသပ်ရာတွင် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်ချက်များသည် တရားဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးထားသော ဧရိယာ အတွင်းရှိရှိခြင်း အပင်နှင့်သက်ရှိများအပေါ်တွင် ကောင်းသောအကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိခြင်း၊ နဂိုမူလသစ်တော ဒီရေ တောရောက်သောမြေနှင့် လူတို့ပြုလုပ်ဖန်တီးထားသော သစ်တောများအနီးတွင်ရှိနေခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းများ သစ်တောကို မှီခို၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသော မိသားစုများနှင့် ၎င်းကျေးရွာ၏ ပထဝီမြေအနေအထားကို ထိခိုက်မှု မရှိခြင်းကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ခြင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိပါသည်။ ထိုအပြင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အိမ်ခြံသီးနှံများကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း စိုက်ပျိုးနယ်မြေများ တိုးတက်မှုကို အဟန့်အတား မဖြစ်စေခြင်း၊ သဘာဝသက်ရှိများကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ ဇီဝသက်ရှိများ များပြားလာမှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်များသည် ရှေးဟောင်းသုတေသနနှင့် တားမြစ်နယ်မြေတွင် မရှိခြင်း ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ မရှိခြင်း၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ ကျေးရွာအတွင်းရှိထင်ရှားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ် အဆောက်အဦးများ ပိုမိုထင်ရှားစေခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံများကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း ရွာသားများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ လူနေမှုပုံစံများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရင်းအမြစ်များနှင့် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှု မရှိသည့် အတွက် လုပ်ဆောင်ချက်များမှ သက်ရောက်မှုရှိကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ
 ၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်ကာလ	ပြင်းအား	အချိန်	သတိပေး	သတိပေးပြီး	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်း အတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
ရေကြီးခြင်း	*	*	*	**	-	-	-	***	**	၁၀
ဆူနာမီ (ငလျင်လှုပ်ခြင်း)	**	*	*	***	-	-	-	-	-	၇
မုန်တိုင်း	*	**	**	***	-	*	*	***	***	၁၆
အပူချိန်လွန်ကဲမှု	***	*	***	***	-	*	-	*	-	၁၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဦးစားပေးအဆင့်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများမှာ စက်ရေတွင်းတူးခြင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ သက်ကယ်ကုန်းပို့ခြင်း၊ ချောင်းကူးတံတားပြုပြင်ခြင်း၊ မိုရေလှောင်ကန် စသည့်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အန္တရာယ်ကျရောက်မှုအပေါ် ခံနိုင်စွမ်းရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအနက် အဓိကလုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်များ ဖော်ထုတ်ရာ၌ ပထမ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းမှာ သောက်ရေရှိရန် စက်ရေတွင်းတူးခြင်း၊ ဒုတိယဦးစားပေး လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မိုးရေလှောင်ကန်၊ တတိယဦးစားပေးအနေဖြင့် တံတားပြုပြင်ရန်လိုအပ်မှုနှင့် စတုတ္ထဦး စားပေးလုပ်ငန်းမှာ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရန်ဖြစ်ပြီး ပဉ္စမလုပ်ဆောင်ရန်လုပ်ငန်းမှာ သက်ကယ်ကုန်းဖို့ခြင်း၊ ဆဋ္ဌမမြောက်ဦးစားပေးအနေဖြင့် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လိုအပ်မှုရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပထမဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းမှာ စက်ရေတွင်းအသစ် တူးဖော်ရန်လိုအပ်မှု ရှိပါသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှု	အပူပြင်း	သောက်ရေ ရှားပါး	ကျန်းမာရေး ပြဿနာ	ရ မှတ်	အ ဆင့်
၁။	အပူပြင်း	X	အပူပြင်း	အပူပြင်း	၂	၁
၂။	သောက်ရေရှားပါး		X	သောက်ရေ ရှားပါးခြင်း	၁	၂
၃။	ကျန်းမာရေးပြဿနာ			X	၀	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ လူထုကြုံတွေ့ခံစားရသော ပြဿနာများကို သိသာထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ရပါသည်။ သာယာ ကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် အပူပြင်းခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းအပူပြင်းခြင်းကြောင့် သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ခလေးသူငယ်များကို ထိခိုက်စေပါ သည်။ ၎င်းအပူပြင်းခြင်းကြောင့် သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များကို ထိခိုက်စေပါသည်။ သောက်ရေရှားပါးမှုသည် တစ်ရွာလုံး နွေရာသီရောက်သောအခါ တစ်ရွာလုံးတွေ့ကြုံနေရသော

အခက်အခဲပြဿနာဖြစ်ပါသည်။ သောက်ရေရှားပါးချိန်တွင် အခြားရွာမှ သောက်ရေများကို ဝယ်ယူ၍ သောက်သုံးကြရပါသည်။ ဝပ်မသောက်သောသောက်ရေများ မသန့်ရှင်းပါက ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျော ရောဂါများဖြစ်တတ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးပြဿနာအနေဖြင့် နွေရာသီတွင် သောက်ရေ ရှားပါးခြင်းကြောင့် မသန့်ရှင်းသောရေများ သောက်သုံးခြင်းကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောများ အပူပြင်းခြင်းကြောင့် နေထိုင်မကောင်းဖြစ်ကာ စသော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကြုံတွေ့ရပါ သည်။ သောက်ရေရှားပါးခြင်းကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာတစ်ခုအဖြစ် တွေ့ရှိ ရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

မိုးလေဝသ အချက်အလက် (ရာသီဥတုရာဇဝင်၊ မိုးလေဝသဗေဒ)	မကြာသေးခင်ကာလ ၁ - ၂ လ	လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်(မိုး/လေခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ရေကြီးသော လများမှာ ဝါဆိုလနှင့် သီတင်းကျွတ်လများ ဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်းကျရောက်သည့် လများမှာ မိုးဦးကာလဖြစ်သော ဝါဆိုဝါခေါင်နှင့် တော်သီလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လ၊ တပေါင်း၊ တန်ခူးလများတွင် အပူရှိန်လွန်ကဲမှုဖြစ်	အလွန်ပူပြင်းခြောက်သွေ့အခြေအနေ	အလွန်ပူပြင်း၊ မိုးခေါင် ရေရှား	ရေရှား၊ မိုးခေါင်မှု ဖြစ်ပေါ်မည်။ ချွေးထွက်လွန်၊ မောပန်း၊ ကျောရင်အောင့်မည်၊ ဆေးခန်းသို့ သွားပြရမည်၊ စီးပွားရေးကို ကျဆင်းစေမည်။	-	ရေတုံ့ကင်ပြုလုပ်မည်၊ တာပေါ်လင်နှင့် သိုလှောင်ကန်လုပ်မည်၊ ပေပါများဝယ်၊ ရေအိုးများထပ်ဝယ်၍ ရေသိုလှောင် မည်၊ ရေခဲများဖြင့် သိုလှောင်မည်၊ တစ်ရွာလုံး လုံလောက်ရန်အတွက် သောက်ရေ/သုံးရေကို မိုးရေလှောင်ကန်လုပ်၍ သိုလှောင်မည်။	-

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုသမိုင်းအချက်အလက်များ ကျရောက်သော လများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ကျရောက်တက်သော်လည်း နာဂစ်မုန်တိုင်း တစ်ခုမှလွဲ၍ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ မရှိဟု ဆိုသည့်အတွက် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှု နည်းသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ ယခု (၂၀၁၆) ခုနှစ်တွင် အရင်နှစ်တွေနှင့်မတူသော အပူရှိန်လွန်ကဲမှုကို ခံစားကြရပါသည်။ ထိုသို့ အပူရှိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ ချွေးထွက်လွန်မောပန်းခြင်း၊ ကျောရင်အောင့်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ နှောင့်နှေးခြင်းတို့ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ အကျိုးအဆက်များဖြစ် ပေါ်ခြင်းကြောင့် သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် နေထိုင်ကြသောသူများသည် သောက်သုံးရေအတွက် သိုလှောင်ထားနိုင် မည့် အစီအစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ထားကြပါသည်။ သို့သော် သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် တစ်နှစ်ပတ်လည်လုံး လုံလောက် စွာ အသုံးပြုနိုင်မည့် မိုးရေလှောင်ကန် (သို့) ရေတွင်း (သို့) ရေကန်နှင့် ဆေးခန်းမရှိသည့်အတွက် ကျန်းမာရေး အတွက် အလွယ်တကူသွားရောက်ကုသနိုင်သော ဆေးပေးခန်းတစ်ခုရှိသင့်သည်ဟု သုံးသပ်မိ ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ
 ၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

အကြောင်းအရာ	စက်ရေ တွင်း	သစ်ပင်စိုက်	ကြိုတင်သ တီပေးခြင်း	သက်သယ် ကုန်း	တံတားပြု ပြင်ခြင်း	မိုးရေ လှောင်ကန်	ရမှတ်	အဆင့်
စက်ရေတွင်း		စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	စက်ရေ တွင်း	၆	၁
သစ်ပင်စိုက်	X		သစ်ပင်စိုက်	သစ်ပင်စိုက်	တံတား ပြု ပြင်ခြင်း	မိုးရေ လှောင်ကန်	၄	၃
ကြိုတင်သတီပေးခြင်း	X	X		သက်သယ် ကုန်း	တံတားပြု ပြင်ခြင်း	မိုးရေ လှောင်ကန်	၀	၇
သက်သယ်ကုန်း	X	X	X		တံတားပြု ပြင်ခြင်း	မိုးရေ လှောင်ကန်	၁	၆
တံတားပြုပြင်ခြင်း	X	X	X	X		မိုးရေ လှောင်ကန်	၃	၅
မိုးရေလှောင်ကန်	X	X	X	X	X		၅	၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုသမိုင်းအချက်အလက်များ ကျရောက်သော လများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ကျရောက်တက်သော်လည်း နာဂစ်မုန်တိုင်းတစ်ခုမှလွဲ၍ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ မရှိဟုဆိုသည့် အတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှု နည်းသည်ဟုသုံးသပ်ပါသည်။ ယခု (2016) ခုနှစ်တွင် အရင်နှစ်တွေနှင့်မတူသော အပူရှိန်လွန်ကဲမှုကို ခံစားကြရပါသည်။ ထိုသို့ အပူရှိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ ချွေးထွက်လွန် မောပန်းခြင်း၊ ကျောရင် အောင့်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှောင့်နှေးခြင်းတို့ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် နေထိုင်ကြသော သူများသည် သောက်သုံးရေ အတွက် သိုလှောင်ထား နိုင်မည့် အစီအစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ထားကြပါသည်။ သို့သော် သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် တစ်နှစ်ပတ်လည်လုံး လုံလောက်စွာအသုံးပြုနိုင်မည့် မိုးရေလှောင်ကန် (သို့) ရေတွင်း (သို့) ရေကန်နှင့် ဆေးခန်း မရှိသည့်အတွက် ကျန်းမာရေးအတွက် အလွယ်တကူ သွားရောက်ကုသနိုင်သော ဆေးပေးခန်း တစ်ခုရှိသင့်သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
၁	စက်ရေတွင်း တူးခြင်း	အချိန်ပေး၊ အလုပ်ပျက်	၁		၀		-	၁
		သောက်ရေရရှိ၍ ရေဝယ်သောက်သုံးရခြင်း မရှိသည့်အတွက် ငွေကုန်ကြေးကျနည်း	၂	ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင် ရေလုံလောက်မှုရှိနိုင်သည်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများကို သောက်ရေလှူနိုင်သည်	၃	၇
၂	မိုးရေလှောင်ကန်	အချိန်ပေး၊ အလုပ်ပျက်	၁	-	၀	-	၀	၁
		သောက်ရေရရှိ၍ ရေဝယ်သောက်သုံးရခြင်း မရှိသည့်အတွက် ငွေကုန်ကြေးကျနည်း	၃	ကျန်းမာရေးကောင်း	၂	အနီးအနားရှိရွာမှ ရေလှူနိုင်သည်	၂	၇
၃	တံတားပြုပြင်ခြင်း	အချိန်ပေး၊ အလုပ်ပျက်	၂		၀		၀	၂
		သွားရေးလာရေးလွယ်ကူ	၂	ရွာသူ/သားများ လွယ်ကူစွာ သွားလာနိုင်သည်	၂	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ လွယ်ကူစွာသွားနိုင်သည်	၂	၆

၄	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	-	၀	-	၀	-	၀	၀
		ထင်းလောင်စာများ ရောင်းချလိုရ	၃		၀	သဘာဝ သစ်တောများ စိမ်းလန်းလာနိုင်မည်	၃	၆
၅	သက်ကယ်ကုန်း	အချိန်ပေးရ အလုပ်ပျက်	၃	မြေပိုင်ရှင်နှင့် ညှိနှိုင်းရ	၂	စိုက်ပျိုးမြေထိခိုက် ဥယျာဉ်ခြံပျက်စီးနိုင်သည်	၃	၈
		ကျွဲနွားများ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည်	၃		၀	လုံခြုံမှု စိတ်ချမှု ရှိ	၃	၆
၆	ကြိုတင်သတိပေးခြင်း	အချိန်ပေးရ အလုပ်ပျက်	၁	တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထင်လွှဲနိုင်သည်	၂	-	၀	၃
		-	၀	လူထုကြိုတင်သတင်းများ ရရှိ	၃	-	၀	၃

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ အဓိကလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများမှာ စက်ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန်၊ တံတားပြုပြင်ခြင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သက်ကယ်ကုန်း ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရခြင်းကြောင့် ကျေးရွာရှိ စီးပွားရေး၊ လှူမှုရေး၊ ပါတ်ဝန်းကျင်ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ စက်ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် သောက်ရေကို မဝယ်ရ သောကြောင့် ထွက်ငွေသက်သာပြီး ၂ မှတ်ပေးထားပြီး၊ ဆိုးကျိုးအနေဖြင့် အချိန်ပေးပြီး အလုပ်ပျက်မှု ရှိသောကြောင့် ၁ မှတ်ပေးထားပေးပါသည်။ လှူမှုရေးတွင် ကောင်းကျိုးမှာ ဘာသာရေးပွဲများတွင် ရေဖုံလုံခြုံစွာရရှိသည့်အတွက် ၂ မှတ်ပေးထားပြီး ဆိုးကျိုးမရှိပါ။ ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတွင် ဆိုးကျိုးမရှိ၍ ကောင်းကျိုးမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများသို့ သောက်သုံးရေမျှဝေနိုင်ပြီး ၃ မှတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်စုစုပေါင်း (ကောင်းကျိုး - ၇ မှတ်)ပေးထားပြီး၊ စုစုပေါင်း ဆိုးကျိုးမှာ ၁ မှတ်သာရှိပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် မိုးရေလှောင်ကန်ပြုလုပ်ပါက စီးပွားရေးအနေဖြင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အချိန်ပေး၊ အလုပ်ပျက် မည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် ရေဝယ်မသောက်ရတဲ့အတွက် ငွေကုန်သက်သာ သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုရေးအနေဖြင့်ထိခိုက်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပြီး အကျိုးရရှိမှု အနေဖြင့် ရေကောင်းရသန့်ရသောကြောင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ပတ်ဝန်းကျင် အနေဖြင့် ဆိုးကျိုးများကိုမတွေ့ရပါ။ ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် အနီးအနားရှိ ရွာများကို ရေလှူနိုင်သည်အထိ တွေ့ရှိရပါသည်။ ရမှတ်အနေဖြင့် တံတားပြုလုပ်ရခြင်းအတွက် ဆိုးကျိုးရမှတ် ၁ မှတ်ရှိပြီး ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် ရမှတ် ၇ မှတ် ရရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။

တံတားပြုလုပ်ပါက သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် စီးပွားရေးအနေဖြင့် အချိန်ပေးအလုပ်ပျက် သည်ကို တွေ့ရှိရပြီး ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် သွားလာရေးအဆင်ပြေပြီးရောင်းဝယ်ရေး အဆင်ပြေ မည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ လှူမှုရေးအနေဖြင့် ထိခိုက်မှုမရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ကောင်းကျိုးအနေ ဖြင့် ရွာသူရွာသားများအလွယ်တကူ သွားနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် တံတားပြုလုပ်မည်ဆိုပါက ဆိုးကျိုးအနေဖြင့် ထိခိုက်မှုမရှိသည် ကိုတွေ့ရပြီး ကောင်းကျိုးအနေဖြင့် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ လွယ်ကူစွာသွားလာနိုင် သည်ကို တွေ့ရှိ ရပါသည်။ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် တံတားပြုပြင်ခြင်းလုပ်ဆောင်ပါက ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးရမှတ် အနေဖြင့် ဆိုးကျိုးရမှတ် ၁ မှတ်၊ ကောင်းကျိုးရမှတ် ၆ မှတ် ရရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးတွင် စီးပွားရေးအရ ကောင်းကျိုးမှာ လောင်စာများ ရောင်းချခြင်း ၃ မှတ်ပေးထားပါသည်။ လှူမှုရေးတွင် ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးမတွေ့ရပါ။ ပိတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေတွင် ကောင်းကျိုးမှာ သဘာဝသစ်တောများ စိမ်းလန်းလာပြီး ၃ မှတ် ရရှိပါသည်။ စုစုပေါင်းကောင်းကျိုး ၆ မှတ်နှင့် ဆိုးကျိုးမှာ ၀ မှတ်သာရှိပါသည်။ ထို့နောက် သက်ကယ်ကုန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းမှာ စီးပွားရေးအရ ကောင်းကျိုးမှာ ကျွဲ၊ နွားများ ရွှေးပြောင်း နိုင်ခြင်းကြောင့် ၃ မှတ်နှင့်ဆိုးကျိုးမှာ အချိန်ပေးမှုနှင့် အလုပ်ပျက်မှုရှိသောကြောင့် ၃ မှတ် ပေးထားပါသည်။ လှူမှုရေးအခြေအနေတွင် ကောင်းကျိုးမှာမရှိပါ။ ဆိုကျိုးမှာ မြေပိုင်ရှင်နှင့် ညှိနှိုင်းမှုများ ရှိနိုင်သောကြောင့် ၂ မှတ်ပေးပြီး ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေတွင် ကောင်းကျိုးမှာ လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိပြီး ၃ မှတ်၊ ဆိုးကျိုးမှာ စိုက်ပျိုး၊ ဥယျာဉ်မြေထိခိုက်သောကြောင့် ၃ မှတ်ထားရှိပြီး စုစုပေါင်း ကောင်းကျိုး ၆ မှတ်နှင့် ဆိုးကျိုး ၈ မှတ်ရရှိပါသည်။ နောက်ဆုံးလုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် နည်းပညာပိုင်းဖြစ်သော ကြိုတင်သတိပေးရေး သင်တန်းတွင် စီးပွားရေးအရ ကောင်းကျိုး မရှိသောကြောင့် ၀ မှတ်၊ ဆိုးကျိုးမှာ အလုပ်ပျက်သောကြောင့် ၁ မှတ်ရပါသည်။ လှူမှုရေး အခြေအနေတွင် ကောင်းကျိုးမှာ ရွာသားများအသိပညာတိုးခြင်းကြောင့် ၃ မှတ်နှင့် ဆိုးကျိုးမှာ အထင်လွဲမှားမှုရှိသောကြောင့် ၂ မှတ် ရှိပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတွင် ကောင်းကျိုး မှာလည်း မရှိပါ။ ဆိုးကျိုးမှာလည်းမရှိပါ။ စုစုပေါင်းကောင်းကျိုး ၃ မှတ်နှင့် ဆိုးကျိုး ၃ မှတ်ရရှိပါကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှုလုပ်ငန်းများ	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မလဲ	ငွေကြေးကုန်ကျစရိတ်	ဘေးဖြစ်နိုင်ချေမှန်းဆချက်	အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အချိန်
စက်ရေတွင်းအသစ်တူးခြင်း (မြောက်သွေ့သောရာသီတွင် သောက်ရေရရှိရန်အတွက်)၊ ပညာရှင်များခေါ်ယူမည်။	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	ရွာသူ/သားများ၏ လုပ်အားပေးမည်။	ရေချိုထွက်ရန် ပညာရှင်နှင့် စမ်းသပ်၍ ကျေးရွာ၏ အချက်အချာကျသော နေရာတွင် လုပ်ဆောင်မည်။	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ရေသန့်ကော်မတီဝင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များ	ကျပ်သိန်း (၃၀) သိန်း		ဒီဇင်ဘာလ - ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ အထိ
မိုးရေလှောင်ကန်အသစ်တူးခြင်း (မြောက်သွေ့သောရာသီတွင် သောက်ရေရရှိရန်အတွက်)၊ ပညာရှင်များခေါ်ယူမည်။	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	ရွာသူ/သားများ၏ လုပ်အားပေးမည်။	ကျေးရွာအလယ်တွင် လုပ်ဆောင်မည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ရေသန့်ကော်မတီဝင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များ	ကျပ်သိန်း (၁၀၀)		မတ်လ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၇ အထိ
တံတားပြုပြင်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ တိုင်များလဲခြင်း၊ အခင်းများ ပြုပြင်ခြင်း၊ (ရာသီဥတုမရွေး ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သည်။)	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	လက်သမားဆရာများ၊ ရွာသူ/သားများဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်။	ကျေးရွာမြောက်ဘက်တွင် ရှိသော မခံပုံတံတားကို ပြုပြင်မည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ လမ်းကော်မတီဝင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များ	ကျပ် (၁၀) သိန်း		မတ်လ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၇ အထိ
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဒီဇေတောသစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ကွက်လပ်ကို ဖြည့်စိုက်ခြင်း၊ လေကာပင်အဖြစ်နှင့် တိရိစ္ဆာန်များ ထားရန်။	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	ရွာသားများ၊ ပုဂံပေါင်းဆောင်ရွက်မည် မျိုးစေ့အပင်ပေါက်များ ရှာဖွေစိုက်ပျိုးမည်။	ကျေးရွာအလယ်တွင် စိုက်ပျိုးမည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များ၊ သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် လုပ်ဆောင်မည်	ဒီဇေတော၊ သစ်မျိုးစိတ်များ ရှာဖွေစိုက်ပျိုးမည်။		ဇူလိုင်လ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ

ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှုလုပ်ငန်းများ	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မလဲ	ငွေကြေးကုန်ကျစရိတ်	ဘေးဖြစ်နိုင်ချေမှန်းဆချက်	အကောင်အထောင်ဆောင်ရွက်မည့်အချိန်
သက်ကယ်ကုန်း အသစ်ပြုလုပ်မည်။ (ကြေးလျှင်ပြောင်းရွှေ့နေနိုင်ရန်နှင့် တိရိစ္ဆာန်များ ထားနိုင်ရန်)	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	တူးဖော်ရေးစက်ကိရိယာများခေါ်ယူမည်။ ရွာသူ/သားများပါဝင်မည်။	ကျေးရွာအလယ်တွင် ပြုလုပ်မည်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့၊ ခေါင်းဆောင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များ	ကျပ်သိန်း (၁၀၀)		၂၀၁၉ - ၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်း
ကြိုတင်သတိပေးခြင်း	ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက်	သင်တန်းပေးမည်။ အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည်။ ကျေးရွာတွင်ရှိသော ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည်။	ကျေးရွာတွင်း	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့၊ ရွာသူ/သားများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့၊ ခေါင်းဆောင်များ၊ VDMCs အဖွဲ့များနှင့် ကင်းအဖွဲ့များ	ကျပ် (၅) သိန်း		၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာမှုအပေါ် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို သာယာကုန်းကျေးရွာအတွင်း ရေရှည်တည်တံ့အောင် ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာသူ/သားများ အားလုံး ထိခိုက်လွယ်မှုများမှ ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သောက်သုံးရေ ရှိရန် စက်ရေတွင်း တူးခြင်းဖြင့် ရွာသူ/သားများအားလုံး ထိခိုက်လွယ်မှုများမှ ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သောက်သုံးရေရှိရန် စက်ရေတွင်းတူးခြင်းဖြင့် ရွာသူ/သားများ အားလုံး ရေကောင်းရေသန့်ရရှိခြင်း၊ သောက်သုံးရေအတွက် လုံးလောက်စွာရရှိခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအတွက် သန့်ရှင်းသော ရေကိုသောက်သုံးခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင်လည်း စက်ရေတွင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန်များမှ သောက်ရေအား တစ်ရွာလုံးဖူလုံစွာသောက်သုံးနိုင်ရန်အတွက် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ကာ ထိခိုက်လွယ်မှုကို လျော့ချစေပါသည်။

ထို့နောက် ထိခိုက်လွယ်မှုလျော့ချသော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တံတားများ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ၎င်းကောင်းနေရာရှိ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုမှ ရွာသူ/သားများ ဘေးကင်းလုံခြုံသော ခိုလှုံရာ အဆောက်အဦး ဆိုက်ကလုံးရှယ်တာသို့ အလွယ်တကူသွားရောက် ခိုလှုံနိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ လေကာပင်စိုက်ပျိုးအားဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် လိုက်လျောညီထွေစွာနေထိုင်ခြင်းနှင့် အပူချိန်လွန်ကဲမှုများ ကမ်းပါးပြိုခြင်းများ ရေတိုက်စားခြင်းများ လေမုန်တိုင်းဒဏ်များကိုလည်း ကျေးရွာအပေါ်ကျရောက်စေသော အန္တရာယ်များကိုလည်း လျော့ချစေနိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ သက်ကယ်ကုန်းဖို့ခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးခြင်းများမှလည်း ရေကြီးခြင်း ဘေးအန္တရာယ်ကြိုတွေ့လာပါက သက်ကယ်ကုန်းမြင့်ရှိသည့်အတွက် လူ၊ တိရိစ္ဆာန်များ သွားရောက်ခိုလှုံနိုင်ပြီး ကြိုတင်သတိပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့် သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ ရွာသူ/သားများအားလုံး ဘေးအဖြစ်ခင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦးရှိရာသို့ အချိန်မှီရွှေ့ပြောင်းနိုင်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီး ချိန်တွင်လည်း ကျေးရွာရှိအရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲကာ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ထားသည့်အတွက် ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအား လျော့နည်းသက်သာသည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

သာယာကုန်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာကို ဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ကြိုအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ဝှစ်

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
 တည်နေရာ _____ ဘက်ကုန်းရွာ၊ ပုသိမ်မြို့နယ်၊ ပုသိမ်ခရိုင် _____
 လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- ရိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- ဝေလထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒဏ်
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

စောက်စိုက်ခြင်း

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ
 မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
 ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလို့အပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် မဟာဗျူဟာပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
 (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလို့အပ်လျှင်အသုံးပြုပါ) အနီးအနားရှိ မြေပြိုခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ ကျေးရွာအတွင်းရှိ စက်ယန္တရားများအသုံးပြုမှုကို အားပေးစောင့်ရှောက်ခြင်း

အားနည်းချက်များ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ရေအားလုံးမရသေးခြင်း၊ အန္တရာယ်ဒေသများရှိ အခြေမခံနိုင်ခြင်း

အကြံပြုချက်များ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ရေအားလုံးမရသေးခြင်းကို အစဉ်အလာဖြင့် ဖြေရှင်းပေးရန်၊ အန္တရာယ်ဒေသများရှိ အခြေမခံနိုင်ခြင်းကို အစဉ်အလာဖြင့် ဖြေရှင်းပေးရန်

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ထူးနာမီ</p> <p>☒ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း</p> <p>☒ အခြား (ဖော်ပြရန်) <i>ခေါင်းမို</i></p> <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <p>☐ မိုးရေချိန်</p> <p>☐ အခြား (ဖော်ပြရန်)</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>☒ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ</p> <p>☐ မိုးရေချိန်</p> <p>☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ)</p> <p>☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)</p>
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့များရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။ <i>လမ်းဖောက်များကိုထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကလေးများ၏အန္တရာယ်များစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ရေအန္တရာယ်</i></p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p>
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ <i>သတင်း အချက်အလက်များ ရရှိခြင်း</i></p> <p>အားနည်းချက်များ <i>ကြိုတင်ဖြင့် အင် မှုမရှိ</i></p> <p>အကြံပြုချက်များ <i>အာဆီယံလေ့ကျင့်ရေးပေးခြင်း၊ မြေပြိုမှု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အဖွဲ့ အသင်း နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့</i></p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <p>☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး</p> <p>☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး</p> <p>☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာသားအန္တရာယ်</p> <p>☒ အခြား <i>မြို့နယ်အဖွဲ့၊ မြို့သား၊ မြို့အဖွဲ့</i></p>	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <p>☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး <i>မိမိ</i></p> <p>☐ ရုံး</p> <p>☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ</p> <p>☐ အခြား</p> <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>

<p>ဒုတိယအဆင့် /အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ <u>အယ်ဒီတာ</u></p> <p>၂ <u>ဥက္ကဋ္ဌ</u></p> <p>၃ <u>အယ်ဒီတာ</u></p> <p>၄ <u>အယ်ဒီတာ</u></p> <p>၅ <u>အယ်ဒီတာ</u></p> <p>၆</p> <p>၇</p> <p>၈</p> <p>၉</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အဖြစ်အဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ပေးပို့ ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <hr/> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ <u>ဘာဝကေး</u> <u>၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့</u> <u>အယ်ဒီတာ</u></p>
--	--

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
 (ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ VDMC အဖွဲ့များ တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့အား အားသာချက်များ မရှိပေ။

အကြံပြုချက်များ VDMC အဖွဲ့များကို အားကောင်း ၇၄၆၂ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း။

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရုပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☒ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်စုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ သတင်း အချက်အလက်များ၊ ရလဒ်ပေးခြင်း

အားနည်းချက်များ ပူးတွဲခြင်း သတင်း အချက်အလက် လို မသိဘဲ၊ ကျိတ်ဖြူ ပြင်ဆင်မှုမရှိ

အကြံပြုချက်များ ပြုပြင်ဆင်၊ ဖုန်း၊ နံပါတ်များကို စွဲလျှောက်ပေးခြင်းဖြင့် ပြုပြင်

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်မြေမြေ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ဖေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ လျှော့ချခြင်း တစ်ယောက်ထက် တစ်ယောက် ပိုမိုလက်ခံနိုင်ခြင်းဖြင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့် သတိပေးချက်များ ပူးတွဲခြင်း

အားနည်းချက်များ သတင်း ပေး ဆက် များ ဂျီဒီအေအဖွဲ့ အဖွဲ့မှ ကျင့်သုံးသည့် သတင်း များကို မကျင့်သုံးပါ

အကြံပြုချက်များ လျှော့ချခြင်း တစ်ယောက်ထက် တစ်ယောက် ပိုမိုလက်ခံနိုင်ခြင်းဖြင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့် သတိပေးချက်များ ပူးတွဲခြင်း သတင်း ပေး ဆက် များ ဂျီဒီအေအဖွဲ့ အဖွဲ့မှ ကျင့်သုံးသည့် သတင်း များကို မကျင့်သုံးပါ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးရှိခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ပြန်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်စုန်း (စုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥဩ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးဇွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ ဆက်သွယ်ရေး ကောင်စီ၊ ဖွဲ့စည်းရေး၊ များဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးနှင့်

အားနည်းချက်များ များဖြင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝေဖန်ခြင်း၊ သတင်းများ များ ဖွဲ့ခြင်း

အကြံပြုချက်များ မိုး၊ လေဝသနှင့် ပါဝင်သော သော သတင်းများကို ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကော်မရှင်များ ပေးခြင်း

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကျေးရွာအစုအဝေး ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းစိုလှုံ့ရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- စိုလှုံ့ရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် စိုလှုံ့ရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

စိုလှုံ့ရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစဉ်များ

- ရေ စွမ်းအင် မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား မရှိ

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောရေယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရေဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ဝိစတုများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

၃၀

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ သော၊ ရန်ကင်း စစ်တမ်း ချိတ်ဆွဲမှု စစ်ဆေးမှု ကဦး ဖွဲ့ခြင်း - လက်ထောက်စစ်တမ်း ဖွဲ့ခြင်း

အားနည်းချက်များ အခြေခံ ဖြစ် ဆောင်ခြင်း နှင့် ပါဝင်သော သော၊ ကတိပညာ မဟုတ်ဘဲ ချိတ်ဆွဲမှု ဖြစ်ခြင်း

အကြံပြုချက်များ VPMU ကမ္ဘာ့များ ၆၄ များနှင့် ဆွဲချက်ကို လမ်း သား များ သိရှိစေရန် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြေပျံ့ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ဈေးဓမ္မစွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်စနစ်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

ဘေးအန္တရာယ်အန္တရာယ်အန္တရာယ် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ၊ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

အနစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလှထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ ဇေယျာပေါ်ကျောက်စာ၊ ဆိုးရွားစွာ အန္တရာယ်ရှိ သည့်အတွက် ကြိုတင်မေ့မစေမည်၊ ပျားစိပ်ပါ။
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ:
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ 16.5.2016

ပုံစံ ၁၅၉ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ၊

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပံ့ပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း၊

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပံ့ပိုးသူ(က-၊ မ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ မ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း	BRACED Project.	
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြုံငုံစစ်ဆေးမှုများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။	✓	
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ သုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေချီသည့်သားတွေကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦ၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦ၊ ဆောက်ခြင်းမှ ဖျက်သိမ်း၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	✓	

၇၇

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ထောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံရိုးပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက်ယူမှု(သို့) ငှားနုတ်ခင်းသုံးမှုများ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်ပေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါင်းတွင် မှုတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာသဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်နိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ် သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ် ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအ စဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြခြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လိုအပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေးပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေး ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုး မှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုစုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပ ညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအ တွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်း ရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီ မှုများပေးခြင်း။
- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

လပွတ္တာမြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	ဌာနအမည်	ဌာနအကြီးအကဲအမည်	ရုံးဖုန်း (၀၄၂-)	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	မြို့နယ်ရဲ	ရဲမှူးဦးတင်မောင်ဌေး	၈၀၁၃၃/၁၃၄	၀၉-၂၀၀၀၈၄၆
၂	တရားရုံး	ဦးသန်းဇော်ဦး	၈၀၁၁၇	၀၉-၂၅၆၁၆၀၂၈
၃	ဥပဒေ	ဒေါ်နေခြည်ထွေး	၈၀၆၀၄	၀၉-
၄	စိုက်ပျိုးရေး	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၄၁၃	၀၉-၂၅၀၄၄၈၁၂၃
၅	မြေစာရင်း	ဦးသန်းအောင်	၈၀၁၂၇	၀၉-၂၅၀၇၅၆၄၄၉
၆	ဆည်မြောင်း	ဦးမျိုးမြင့်အောင်	၈၀၁၃၀	၀၉-၇၈၃၇၉၆၉၆၇
၇	ကုန်သွယ်မြှင့်တင်ရေး	ဦးအောင်မြင့်ဦး	၈၀၄၁၄	၀၉-၄၂၂၅၁၆၁၁၁

၈	စည်ပင်	ဦးကျော်ကျော်	၈၀၁၃၂	၀၉-၄၂၂၄၈၂၈၄၉
၉	ကုန်တင်ကုန်ချ	Dr. စိုးလှိုင်ဝင်း	၈၀၁၁၂	၀၉-၄၂၂၅၀၁၆၆၆
၁၀	ပြန်/ဆက်	ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်	၈၀၁၂၃	၀၉-၂၅၄၄၆၄၅၇၇
၁၁	စီမံကိန်း	ဒေါ်အေးအေးသန်း	၈၀၁၁၆	၀၉-၇၉၅၉၁၃၅၇၂
၁၂	သစ်တော	ချစ်သန်းထွန်း	၈၀၁၂၂	၀၉-
၁၃	ငါးလုပ်ငန်း	ဦးဇေလတ် (ဒု - ဦးစီး)	၈၀၁၂၆	၀၉-၇၈၂၀၇၁၇၀၃
၁၄	ဆောက်လုပ်ရေး	ဦးကျော်ဦး	၈၀၁၂၈	၀၉-၇၇၆၆၄၆၂၉၄
၁၅	ရေကြောင်း	ဦးမြင့်ဦး	၈၀၁၂၁	၀၉-၂၅၀၁၈၂၄၄၇
၁၆	စာတိုက်	ဒေါ်ဝေဝေ	၈၀၅၈၆	၀၉-၉၆၂၁၅၂၅၇၅
၁၇	ပညာရေး	ဒေါ်သန်းသန်းဦး	၈၀၆၀၅	၀၉-၄၂၂၄၉၂၄၄၈၂
၁၈	လဝက	ဦးကျော်စွာမိုး	၈၀၁၁၅	၀၉-၅၃၉၆၅၅၁
၁၉	ကျန်းမာရေး	ဦးကျော်နိုင်ဦး	၈၀၁၂၀	၀၉-၈၅၇၈၆၈၈
၂၀	လျှပ်စစ်	ဦးမင်းဇော်ဇော်လွင်	၈၀၀၃၂	၀၉-၂၅၁၇၇၃၀၀၅
၂၁	မီးသတ်	ဦးကျော်မျိုးမြင့်	၈၀၇၀၄	၀၉-၄၂၅၀၀၅၈၅၅
၂၂	အား/ကာ	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၀၇၈	၀၉-၇၇၇၄၇၅၈၀၀
၂၃	စိုက်/ဘဏ်	ဦးမျိုးတင့်	၈၀၁၁၃	၀၉-၇၈၈၉၅၄၆၅၉
၂၄	အခွန်	ဦးနေလင်း	၈၀၀၈၃	၀၉-၇၈၇၄၆၄၀၆၀
၂၅	ရုပ်သံ	ဦးထွန်းထွန်းဝင်း	၈၀-	၀၉-၂၅၄၄၆၀၀၅
၂၆	မိုက္ကရို	ဦးဘိုဘို	၈၀၅၈၈	၀၉-၈၅၇၈၀၀၀
၂၇	စက်မှုလယ်ယာ	ဦးတင့်ဇော်	၈၀၀၃၃	၀၉-၇၉၈၉၁၀၆၂
၂၈	သမ	ဦးညွန့်ဆွေ	၈၀၅၂၀	၀၉-
၂၉	စီး/ဘဏ်	ဦးနိုင်ဦး	၈၀၅၂၀	၀၉-၄၉၇၄၄၃၂၀
၃၀	တိုင်းရင်းဆေး	ဒေါ်ယုဝါဌေး	၈၀-	၀၉-၂၅၀၂၃၃၆၃၇
၃၁	ကျေး/ဖွဲ့	ဦးအောင်ကျော်မျိုး	၈၀၇၁၄	၀၉-၄၅၈၀၃၂၈၅၀
၃၂	ဆက်သွယ်ရေး	ဦးအုန်းကျော်	၈၀-	၀၉-၈၅၅၂၉၂၅ ၊ ၀၉-၄၂၃၀၀၁၂၄၈